

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı : 2006/11183

Katılım Öncesi Mali Yardımın 2005 Yılı Programı kapsamında; Avrupa Birliği Komisyonu ile Ülkemiz arasında Hükümetimiz adına 17/4/2006 tarihinde Ankara'da imzalanan Topluluk Programlarına ve Ajanslarına Katılım Projesine ilişkin ekli "Finansman Anlaşması"nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 28/9/2006 tarihli ve HUMŞ/383898 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü ve 5 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 20/10/2006 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

A. GÜL
Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. ŞENER
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. ŞAHİN
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. ATALAY
Devlet Bakanı

A. BABACAN
Devlet Bakanı

M. AYDIN
Devlet Bakanı

N. ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

K. TÜZMEN
Devlet Bakanı

A. AKSU
Adalet Bakanı V.

M. V. GÖNÜL
Milli Savunma Bakanı

A. AKSU
İçişleri Bakanı

K. UNAKITAN
Maliye Bakanı

B. ATALAY
Milli Eğitim Bakanı V.

F. N. ÖZAK
Bayındırlık ve İskan Bakanı

R. AKDAĞ
Sağlık Bakanı

B. YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

M. M. EKER
Tarım ve Köyüşleri Bakanı

M. V. GÖNÜL
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.

A. COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. H. GÜLER
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

A. KOÇ
Kültür ve Turizm Bakanı

M. H. GÜLER
Çevre ve Orman Bakanı V.

FİNANSMAN ANLAŞMASI

Taraflardan biri Avrupa Topluluğu (bundan sonra "TOPLULUK" olarak anılacaktır) adına ve onu temsilen hareket eden Avrupa Komisyonu (bundan sonra "KOMİSYON" olarak anılacaktır), diğeri de Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra "ALICI" olarak anılacaktır) olmak üzere aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır:

Aşağıdaki 1. maddede bahsi geçen tedbir, bu anlaşmada ortaya konulan hükümler uyarınca TOPLULUK bütçe kaynaklarından finanse edilir ve uygulanır. Aşağıda yer alan 1. maddenin uygulanacağı teknik, yasal ve idari çerçeve KOMİSYON ile ALICI arasında imzalanmış olan 14 Mayıs 2004 tarihli Çerçeve Anlaşmanın ekindeki Genel Hükümler kısmında ortaya konulmuş ve bu Anlaşmanın ve ekindeki "Özel Hükümlerin" şartları ile desteklenmiştir.

MADDE 1 – KAPSAM VE KONU

TOPLULUK, yardım programının bir parçası olarak aşağıdaki tedbirin finansmanını hibe şeklinde gerçekleştirmek suretiyle katkıda bulunur:

Program Numarası : TR 2006/119-999

Başlık : Proje TR 05.04.02: Topluluk Programlarına ve Ajanslarına Katılım - 2005 Türkiye Ulusal Programı

Süre (Sözleşmenin sona erme tarihi) : 30 Kasım 2007'ye kadar

Sadece TR 05.04.02 projesinin finansmanı bu finansman anlaşmasının kapsamındadır. 2005 Türkiye Ulusal Programının geri kalan kısmı ayrı bir Finansman Anlaşmasının konusu olacaktır.

MADDE 2 – TOPLULUĞUN TAAHHÜDÜ

Bundan sonra "AT HİBESİ" olarak anılacak olan TOPLULUĞUN mali katkısı azami **36.710.620 Avro** olarak belirlenmiştir.

MADDE 3 – SÜRE VE GEÇERLİLİK TARİHİ

Mevcut tedbirle ilgili olarak, bu Anlaşmanın hükümleri uyarınca AT HİBESİ'nin ödenmesi için son tarih **30 Kasım 2008**'dir.

Bu Finansman Anlaşması, ödemeler tamamlandığında sona erer. O tarihe kadar ödenmemiş olan tüm fonlar Komisyona iade edilir.

MADDE 4 – ADRESLER

TEDBİRİN uygulanmasına ilişkin yazışmalar, TEDBİRİN numarası ve başlığı da belirtilmek suretiyle, aşağıdaki adresler üzerinden yapılır:

TOPLULUK için:

Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu

Uğur Mumcu Cad. No:88/4

Gazi Osman Paşa 06700

Ankara TÜRKİYE

Faks : (+90. 312) 446 67 37

ALICI için :

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği

Eskişehir Yolu 9.km 06900

Ankara, TÜRKİYE

MADDE 5 – ORJİNAL NÜSHA SAYISI

Bu Anlaşma iki nüsha olarak İngilizce dilinde düzenlenmiştir.

MADDE 6 – YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma her iki taraf tarafından imzalandığı gün yürürlüğe girer. Bu tarihten önce yapılan hiçbir harcama AT HİBESİ'nden karşılanamaz.

Ekleri bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilir.

Ankara

Ankara

Tarih : 17.04.2006

Tarih: 13.04.2006

Alıcı adına:

Topluluk Adına:

Oğuz Demiralp

Ulrike Hauer

Büyükelçi

Genel Sekreter

Ekler

1. Çerçeve Anlaşma
2. Özel Hükümler
3. Şeffaflık/ Açıklık

EK 2

ÖZEL HÜKÜMLER

Katılım Öncesi Mali Yardım: 2005 Türkiye Ulusal Programı

Bu Özel Hükümler 2005 Türkiye Ulusal Programı'nın tamamının uygulanmasıyla ilgilidir. Bununla birlikte, sadece TR 05.04.02 Topluluk Programlarına ve Ajanslarına Katılım projesi, bu Finansman Anlaşmasının kapsamı dahilindedir. 2005 Türkiye Ulusal Programının geri kalan kısmı ayrı bir Finansman Anlaşmasının konusu olacaktır.

2. ÖZET

Bu Finansman Önerisi Türkiye için 2005 yılı katılım öncesi mali yardım ulusal programını kapsamaktadır. Programlamaya ilişkin yaklaşım 18 Şubat 2005 tarihinde Phare Yönetim Komitesine sunulan Planlama Dokümanında açıklanmıştır.

3. STRATEJİ

Tarihçe

Avrupa Konseyi 17 Aralık 2004'te Komisyonun önerisini kabul etmiş ve daha önce kabul edilen Ankara Anlaşması'nı bugünkü AB üyeliğine uyarlayan Protokolü hazırlayarak 3 Ekim 2005'te Türkiye'yi katılım müzakerelerine başlamaya davet etmeyi kararlaştırmıştır. Dolayısıyla, mali işbirliği konuları da dahil olmak üzere, AB-Türkiye ilişkileri yeni bir aşamaya geçmektedir.

2005 Ulusal Programı, Türkiye'nin AB üyeliği hazırlıklarına, Nisan 2003'te Konsey tarafından onaylanan Türkiye için Katılım Ortaklığı Belgesi'nde belirtilen öncelikler temelinde, yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Katılım Öncesi Mali Yardımların Programlaması aynı zamanda, Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine ilişkin Türkiye Ulusal Programında (Ağustos 2003) belirtilen öncelikleri, Türkiye-Avrupa Topluluğu Ortaklık Anlaşması bağlamında Ortaklık Komitesi Alt Komite müzakerelerinden gelen konuları dikkate almaktadır. Son olarak, program Komisyon'un Türkiye 2004 yılı Düzenli İlerleme Raporu'ndaki bulguları da dikkate almaktadır; Türkiye'nin Katılım Yönünde İlerlemesine ilişkin Komisyon Önerisi'ndeki (Ekim 2004) ve Avrupa Konseyi kararlarında (Aralık 2004) açıklanan üç ayaklı katılım öncesi stratejisine uygun bir şekilde yapılandırılmıştır.

Proje seçimi ve tasarımı

Türkiye Ulusal Yardım Koordinatörü, program önceliklerinin ve potansiyel projelerin belirlenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Türk İdaresinden ilgili kurum ve kuruluşlar programlama önceliklerine uygun projeler hazırlamak üzere Ulusal Yardım Koordinatörü tarafından davet edilmiştir. Komisyon, dış yardımın etkin koordinasyonunu sağlamak amacıyla Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası ve iki taraflı yardım kuruluşları ile düzenli temaslar sağlamıştır. Türk

programlarının ve çeşitli sektörlerdeki Phare yardımlarının tematik değerlendirmeleri programlama için faydalı kılavuzlar olmuştur. Üye Ülke uzmanları tarafından üstlenilen Türkiye'yle ilgili kısa görevler, başta adalet ve içişleri alanında olmak üzere, Türk ulusal programı için projeler tasarlanmasında faydalı olmuştur.

2005 Ulusal Programı kapsamında desteklenecek projelerin seçilmesinde kullanılan temel kriterler, teklif edilen projelerin programlama önceliklerini yansıtması, sektörlerle göre dengeli program gereksinimlerini ortaya koyması ve programın sonlandırılacağı Nisan 2005 tarihinde projelerin istenilen olgunlukta olmasıdır. Katılım öncesi mali yardımlar çok yıllık perspektifte programlanmış, böylece her bir sektördeki eski veya devam eden destek hesaba katılmıştır.(bkz.Ek 5) 2002-2004 programları altındaki müktesebat projelerinin çeşitli alanlarının başka faaliyetler yapılmadan önce daha da geliştirilmesi gerekmektedir ve bu sebeple bu alanlar 2005 programında temsil edilmemektedir. Katılım Öncesi Mali Yardım Rehberine uyumlu olarak, kurumsal kapasite gelişimi, müktesebata uyum için yapılan yatırım ile ekonomik ve sosyal uyuma yapılan yatırımlar arasında uygun bir denge sağlanmıştır. 2005 programı büyük altyapı yatırımlarını içeren ilk programdır ve böylece IPA (Katılım Öncesi Mali Araç) altında ortak finanse edilecek gelecekte gerçekleştirilecek bu tür yatırımlar için de zemin hazırlamaktadır. Yine de, kısmen Türkiye'nin Topluluk eğitim programlarına katılımının, programın büyüklüğüne göre, yüksek maliyetli olmasının bir sonucu olarak, kısmen de gelecek yıllar için yatırım stratejileri ve bir proje düzeni hazırlamak için büyük teknik yardım çalışmalarına bağlı olarak, program genelinin %30'dan fazlası kurumsal kapasitenin geliştirilmesine ayrılmaya devam etmektedir. Özellikle müktesebata uyum için yapılan yatırımlar ve doğrudan hibe programı içeren projelerde, uygulamaya yönelik düzenlemelerdeki etkinlik ve hazmetme kapasitesi dikkatlice hesaba alınmıştır.

Temel Unsurlar

2005 programının Komisyon'un Türkiye için katılım öncesi stratejisini yansıtan ana unsurları aşağıdaki gibidir:

- **Adalet, Özgürlük ve Güvenlik alanlarıyla yakından ilişkili bazı konuları da içeren Kopenhag Siyasi Kriterleri'**ne ilişkin hususlar. 2004 Düzenli İlerleme Raporunda da ortaya koyulduğu gibi Türk hükümeti Kopenhag siyasi kriterleri kapsamındaki alanlarda ki hukuki reformları gerçekleştirmeyi kararlılıkla sürdürmüştür ve bu reformların etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak için de önemli adımlar atmıştır. Bu çabalar Komisyonun, katılım müzakerelerine başlamasını önermek için Türkiye'nin gerekli siyasi kriterleri uygun bir şekilde yerine getirdiği yönünde karar almasına yol açmıştır. Bununla birlikte, siyasi, medeni, ekonomik, sosyal ve kültürel hakları garanti altına alan kesin bir çerçeve tam olarak oluşturulmamıştır. Yasal hükümlerle uygulama arasında ki uyumu arttırmak için başka çalışmalar da yapılması gerekmektedir. 2005 programı Türkiye'nin, vatandaşlarının adalete erişimini kolaylaştırılması; adli personelin insan hakları konusundaki eğitiminin devam ettirilmesi; işkence kanıtlarının tespiti için daha iyi yöntemler geliştirilmesi ve polis ve jandarmanın denetiminin artırılması doğrultusundaki çalışmalarını destekleyecektir. Kadına şiddet uygulanması olgusuyla mücadelede de destek sağlanacaktır.

- **Ekonomik ve Sosyal Uyum.** Türkiye'nin, çok sayıdaki ekonomik ve sosyal soruna yönelmesi gerekmektedir. Aday ülkeler arasında en geniş bölgesel farklılığa sahip ülkedir. Makroekonomik dengesizlikler var olmaya devam etse de Türkiye piyasa ekonomisinin işleyişinde önemli gelişme kaydetmiştir. Doğrudan Yabancı Yatırımda 2004'te hızlı bir artış sağlanmış olmasına rağmen Türkiye'ninki büyüklüğünde bir ekonomi için hala düşük seviyededir. Enflasyon önemli ölçüde azalmıştır. Programın ekonomik ve sosyal uyum unsuru: (a) öncelikli NUTS II bölgelerinde Bölgesel Kalkınma Dairelerinin kurulması için sağlanacak destek üzerinde yoğunlaşarak Türkiye'nin en yoksul bölgelerini, stratejik planlamayı ve gelecek yıllarda yüksek hazmetme kapasitesi sağlamak için proje hazırlanmasını hedeflemektedir; (b) Yunanistan ve Bulgaristan sınırdaki bölgelerde INTERREG yaklaşımlarının geliştirilmesini desteklemektedir; (c) özel sektörün (KOBİ'ler), özellikle de finansal kaynaklara ulaşmakta ve ekonomik gruplar içerisinde çalışmak konusunda karşılaştığı zorluklarla ilgilidir.

- **Topluluk Müktesebatına Yakınlaşma.** Türkiye çoğu alanda mevzuat uyumunda ilerleme sağlarken birçok fasılla ilgili olarak henüz başlangıç aşamasındadır. Özellikle Gümrük Birliği kapsamındaki alanlarda ileri derecede mevzuat uyumu sağlamıştır, ancak bu anlamda da bütün yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmemiştir. Mevzuat uyumu müktesebatla benzerlik gösteren diğer uluslararası yükümlülüklerin bulunduğu alanlarda da daha ileri düzeydedir. Bazı alanlardaki (İç Pazar, Enerji, Taşımacılık, Telekomünikasyon, Sosyal politika) projeler, AB normlarının karşılanması için uzun yıllar devam edecek çabalar gerektiren iki alan olan tarım (özellikle veterinerlik ve bitki sağlığı kontrolleri) ve büyük altyapı yatırımlarına ihtiyaç duyulan çevreye önem verilerek desteklenecektir Türkiye'nin hemen hemen bütün müzakere fasıllarında ilerleme sağlanması için ihtiyaç duyulacak istatistik sisteminin geliştirilmesi için de geniş çaplı destek sağlanması teklif edilmiştir. Bazı durumlarda, müktesebata uyum, bölgesel kalkınma alanında olduğu gibi, yeni yapıların oluşturulmasını gerektirir.

- **AB-Türkiye Sivil Toplum Diyalogunun Teşviki ve Avrupa Bütünleşme Sürecinin Desteklenmesi.** Komisyon, katılım öncesi stratejisinin 3. ayağıyla uyumlu olarak, Türkiye ve AB arasında geniş çaplı bir siyasi, toplumsal ve kültürel diyalog geliştirilmesini desteklemeyi teklif etmektedir. Bu strateji tam anlamıyla 2006 ve daha sonraki yıllar için hazırlanacak projelerde ortaya çıkacağı halde Komisyonun bu konudaki kararı Konsey ve Parlamento tarafından değerlendirildikten sonra, bu diyaloga katkıda bulunan bazı unsurlar 2005 programına da koyulmuştur. Geçmiş yıllarda olduğu gibi, program Türkiye'nin bazı Topluluk Programlarına katılımının ortak finansmanını sağlayacaktır. Bunun yanı sıra, AB bütünleşmesiyle ilgili alanlarda lisansüstü eğitim almak isteyen Türk öğrenciler için geniş kapsamlı bir burs programı ve çeşitli alanlarda AB normlarına ulaşılmasını teşvik eden Sivil Toplum Örgütleri için hibe projeleri de desteklenecektir. Program aynı zamanda, esas olarak stratejik planlama ve proje hazırlanması konusunda, katılım öncesi yardım programları tasarlamada kapasitesini geliştirmek ve gelecek yıllarda hazmetme konusunda güçlüklerle

karşılaşılmasını engellemek amacıyla, Ulusal Yardım Koordinatörünün sekreteryası için kapasite gelişimini de içermektedir.

2005 programında birbiriyle kesişen bazı konulara da yer verilmiştir:

- Birçok proje, ya insan hakları perspektifinden (kadınlara şiddet uygulanmasıyla mücadele) ya da kadınların ekonomik yaşama katılımını teşvik ederek (kadın girişimcilere destek) kadınların Türk toplumundaki yeriyle ilgilenmektedir. Cinsiyet meseleleri, yüksek oranlı iç göçe maruz kalan belediyelerin destekleyen; insan hakları ya da mahkumlara yapılan işkence ve kötü muamelelerin tespiti konularında eğitim sağlayan; polis ve jandarmanın işleyişini denetlemek amacıyla bir şikayet prosedürü oluşturulmasını destekleyen; sivil toplumun gelişmesini teşvik eden; AB bütünleşmesiyle ilgili konularda yapılacak doktora sonrası çalışmalar için burs veren projelerde de ana konuyu oluşturacaktır.

- Gelecekteki programlarda yeterli hazmetme sağlanabilmesi için stratejik planlama ve proje hazırlanmasıyla sadece AB bütünleşmesine adanmış bir destek projesi yoluyla değil, aynı zamanda Bölgesel Kalkınma Programlarının hazırlanması, yönetilmesi ve uygulanmasına teknik destek sağlanması ve göç alan kentsel bölgelerde yoğunlukla karşılaşılan ekonomik ve sosyal entegrasyon sorunlarının çözümünün desteklenmesi yoluyla da ilgilenebilmektedir.

4. AMAÇLAR, TANIM VE KOŞULLAR

Amaç 1: Adalet, Özgürlük ve Güvenlik alanlarında yakından ilişkili bazı konular da dâhil olmak üzere, Kopenhag Siyasi Kriterlerinin Karşlanması

TR 05 01 01 Türkiye’de Adalete Erişimin Kolaylaşması

Bu projenin genel hedefi adalet sistemine erişimi kolaylaştırarak Türkiye’de hukukun üstünlüğü ilkesinin güç kazanmasını sağlamaktır. Proje, yasalarda ve uygulamada insan haklarına ve temel özgürlüklere tam anlamıyla riayet edilmesinin garanti altına alınması ve "tüm vatandaşların adalete erişimini sağlamak amacıyla adli yardım sisteminin" daha da geliştirilmesi de dahil olmak üzere, bir dizi kısa vadeli Katılım Ortaklığı önceliğiyle ilgilidir. Sırasıyla, Eylül-Ekim 2003’te ve Temmuz 2004’te adli sistemin işleyişiyle ilgili olarak AB’den iki uzman heyeti (tavsiye nitelikli) ziyareti gerçekleştirildi ve bu konuya dikkat çekildi. Adalete erişim bazı insani faktörlere (örneğin, güvenlik kuvvetlerinin tutukluları avukat talep etmekten vazgeçirmeleri ya da bunun suçu kabul ettikleri anlamına geleceği endişesiyle tutukluların avukat talep etmekte isteksiz olmaları) bağlı olabilmektedir. Diğer taraftan adalete erişim, bu projenin (iyileştirmek üzere) hedeflediği kurumsal ve teknik faktörlere de bağlı olabilmektedir. Ele alınması gereken konular aşağıdakileri içermektedir: 1. Türkiye’deki Adli Yardım sisteminin yeniden gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi için öneriler getirilmesi; 2. Türk hukukçularının Alternatif Uyuşmazlık Çözüm yöntemleri hakkındaki bilgilerinin artırılması; 3. Mahkeme salonlarında kayıt sisteminin uygulanmaya başlanması; 4. Adalete erişim için Bilgi Teknolojileri (IT) altyapısının geliştirilmesi (adli kayıtların ve adli istatistiklerin işlenmesi) Proje hizmet ve tedarik sözleşmeleri vasıtasıyla uygulanacaktır.

TR 05 01 02 Katılım Öncesi Süreçte Sivil Toplumun Güçlendirilmesi

Bu projenin amacı, katılım süreci içinde Türkiye’deki sivil toplumun güçlendirilmesi yoluyla siyasi reformların pekiştirilmesine ve yayılmasına katkı sağlamaktır. Proje, bir Katılım Ortaklığı önceliği olan insan hakları, demokrasi, cinsiyet, sosyal katılım, tüketicinin korunması ve çevre konularında Sivil Toplumun teşvik edilmesine yöneliktir. Projenin ilk unsuru aşağıdaki beş alanda yaklaşık 100 kadar hibe projesine destek sağlayacaktır: Kadın Haklarının geliştirilmesi ve korunması; engelli insanların toplumsal yaşama katılımı; çocuk işçiliğinin engellenmesine özel önem verilerek çocuk haklarının korunması; tüketici haklarının korunması; çevrenin korunması. Bu unsur, ilk dört alanda ABGS’nin ve çevre unsuru konusunda da Bölgesel Çevre Merkezi’nin (REC) sağladığı destekle Merkezi Olmayan Uygulama Sistemi altında uygulanacaktır.

İkinci unsuru Avrupa Komisyonunun Ankara Delegasyonu tarafından merkezi uygulama altında (doğrudan) uygulanacaktır, ve insan hakları ve demokrasinin güçlendirilmesi ve teşvik edilmesi; kadınlara uygulanan şiddetle mücadele edilmesi ve Avrupa Ufukları ve Mozaikleri Programları için yaklaşık 80 hibelik bir destek sağlayacaktır. En son adı geçen programlar Türk halkını katılım öncesi süreçle ilgili olarak bilgilendirecek, AB’nin çok kültürlü kimliğinin bir ifadesi olarak, kamunun Avrupa kültür ve sanatının farklı boyutlarına olan ilgisini arttıracak, böylelikle bu Finansman teklifinin 4. amacına (AB-Türkiye Sivil Toplum Diyalogunun Teşviki) katkı sağlayacaktır.

Yine Avrupa Komisyonunun Ankara Delegasyonu tarafından merkezi uygulama altında (doğrudan) uygulanacak olan üçüncü unsur, tüm STK hibe programının etkili bir biçimde iyileştirilmesine ve STK’lar için hibe sonrası eğitim programlarının uygulanmasına destek sağlayacaktır.

Proje ayrıca, ihale teklif çağrısı yapılmaksızın ödenen iki hibeyi de içermektedir. Birinci hibe anlaşması ilk unsurun çevre alt-unsurunda destek sağlanması için Bölgesel Çevre Merkeziyle (REC) imzalanacaktır. İkinci doğrudan hibe anlaşması da üçüncü unsurun uygulanması için Sivil Toplum Geliştirme Merkezi ile yapılacaktır. (Her iki doğrudan yardımın gerekçeleri için bkz. bölüm 7.6)

TR 05 01 03 İstanbul Protokolü Hakkında Eğitim Programı

İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Kılavuzu (İstanbul Protokolü), işkence ve kötü muamele yapıldığı iddiasında bulunan kişilerin değerlendirilmesi, işkence iddialarının soruşturulması ve elde edilen bulguların yargıya veya diğer soruşturma kuruluşlarına aktarılması için ilk uluslararası kılavuzdur. Bu projenin amacı, adli tıp uzmanı olmayan doktorların ve adalet sistemi içerisinde işkence davalarıyla ilgilenen yargıç ve savcılarının İstanbul Protokolünün içeriği hakkındaki bilgilerinin artırılmasıdır. Proje, Katılım Ortaklığının "kolluk kuvvetleri tarafından uygulanan işkence ve kötü muameleyle mücadele

etmek amacıyla tedbir alınması" ve "savcıların, işkence iddialarını zamanında ve etkili bir şekilde soruşturabilmelerinin ve kötü muameleden hüküm giyenlerin gecikmeksizin cezalandırılmalarının temin edilmesi" önceliğine karşılık vermektedir. Projenin adli tıp uzmanı olmayan yaklaşık 4000 doktoru, 1000 savcıcı ve 500 yargıcı eğitecek 250 eğitimciyi hazırlayacağı öngörülmektedir. Sınırlı miktarda araç-gereç (ör. sınav odaları için kameralar) tedariki öngörülmektedir.

İstanbul Protokolü hakkında eğitim verebilecek çok az sayıda kurum bulunmaktadır. Türk Tabipler Birliği (TTB) ve iki AB kuruluşunun (bkz. bölüm 7/6) oluşturduğu bir konsorsiyumla bir doğrudan yardım anlaşması yapılması öngörülmektedir. İkinci bir sözleşme de (malzeme için) ihale edilecektir.

TR 05 01 04 Türk Avukatların Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi Hakkında Kademeli Olarak Eğitilmesi

Bu projenin genel amacı-Türk yargı sisteminin insan hakları ve temel özgürlüklerle ilgili olarak daha iyi işleminin teşvik edilmesi-bir Katılım Ortaklığı önceliği olan " tüm adli yetkililerinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına uyulup uyulmadığını dikkate alma" yükümlülüklerini yerine getirmelerinin teminine yöneliktir. Yargıç ve savcılara yönelik daha önceki bir projeyi tamamlayan Türkiye Barolar Birliği'nin işbirliğiyle Avrupa Konseyi tarafından uygulanacak olan bu proje avukatlara eğitim sağlayacaktır. Amaç, avukatların insan hakları kavramlarıyla ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) içtihatlarıyla ilgili bilgilerini arttırarak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) duruşmalar boyunca avukatlar tarafından daha etkili bir biçimde uygulanmasını sağlamaktır. Kendileri de avukat olan 100 eğitimcinin hazırlanması ve sonunda 10.000 Türk avukatın bu eğitimciler tarafından eğitilmesi öngörülmektedir. AİHM kararlarını içeren Türk Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun açıklanması bir nüshası yayımlanacaktır. Projenin uygulanması için Avrupa Konseyine, ihale açılmaksızın, bir hibede bulunulacaktır. (gerekçeleri için bkz. bölüm 7.6)

TR 05 01 05 Bağımsız bir Polis Şikayet Komisyonu ve Türk Ulusal Polis ve Jandarması için bir Şikayet Sistemi

Bu proje, Ulusal Türk polisinin, Jandarmasının ve diğer kolluk kuvvetlerinin faaliyetleriyle ilgili sorumluluğunu ve kamu önündeki güvenilirliğini arttırmayı amaçlamaktadır. Proje kolluk kuvvetleri tarafından uygulanan işkence ve kötü muamelelere karşı tedbir alınması ve insan hakları ihlallerini önlemek amacıyla kolluk kuvvetlerinin eğitimlerinin arttırılması gibi bazı Katılım Ortaklığı önceliklerine karşılık vermektedir. Proje, paydaşlara ve kamuya danışılmasının ardından, Ulusal Türk Polis ve Jandarması için yeni bir şikayet sistemi oluşturulmasına yönelik yasal çerçeveyi hazırlayacaktır. Proje, eşleştirme yoluyla uygulanacaktır. 2007 programından finanse edilecek ikinci bir aşama da öngörülmektedir. Proje, özellikle yasanın uygulanması ve yürütülmesi üzerinde yoğunlaşacaktır ve bu da yasanın Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmesine bağlı olacaktır.

TR 05 01 06 Cinsiyet Eşitliğinin Teşvik edilmesi

Bu projenin amacı Türkiye'de cinsiyet eşitliğini ve kadın haklarının korunmasını teşvik etmektir. Proje, Katılım Ortaklığının kadın ve erkeğe eşit muamele edilmesi hakkındaki AB mevzuatının aktarılması ve uygulanması ve idari ve icraî yapıların güçlendirilmesi ile ilgili orta vadeli önceliklerine yöneliktir. Projeyi oluşturan iki unsur bulunmaktadır: Kurumsal Kapasite Gelişimi (Merkezî ve yerel makamların da katılımıyla cinsiyet eşitliği konusunu tüm kamu politikalarına dahil etmek ve bir Cinsiyet Eşitliği Kurulu oluşturulmasına katkı sağlamak için Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün imkanlarının arttırılması) ve Kadınlara Uygulanan Aile İçi Şiddetle Mücadele (Kadınlara aile içi şiddetten korumak için, bu konunun araştırılması; bu araştırma temelinde daha iyi ve daha bütünsel hükümet politikaları geliştirilmesi; aile içi şiddet örneklerindeki değişiklikleri takip etmek için bir veri tabanı oluşturulması ve belirlenen AB ülkelerindeki en başarılı uygulamalar dikkate alınarak hizmet modelleri ve çeşitli bilinçlendirme ve hizmet içi eğitim program birimleri oluşturulması yoluyla tüm paydaşların kapasitelerinin geliştirilmesi) Projenin birinci unsuru (Kurumsal Kapasite Gelişimi) eşleştirme, ikinci unsur ise (Kadınlara Uygulanan Aile İçi Şiddetle Mücadele) UNFPA (BM Nüfus Fonu) ile yapılacak doğrudan hibe sözleşmesi yoluyla uygulanacaktır. Doğrudan yardımın gerekçeleri için lütfen 7.6. bölüme bakınız. Ayrıca, ikinci unsurun araştırma kısmını gerçekleştirmek için bir hizmet sözleşmesi yapılması da planlanmaktadır.

TR 05 01 07 İstinaf Mahkemelerinin Kurulmasının Desteklenmesi

Bu proje, Ankara, Diyarbakır ve Erzurum'da kurulacak İstinaf Mahkemeleri için mahkeme binaları inşasının ortak finansmanını sağlayacaktır. Proje, İstinaf Mahkemelerinin hazırlanması şeklindeki Katılım Ortaklığı önceliğine karşılık vermektedir. AB'nin projeye sağladığı ortak finansman, mahkeme binalarının tasarım ve işleyişinin, savcı bürolarının mahkeme binalarındaki yeri (tavsiye 18); avukatların müvekkillerinden güvenli bir şekilde talimat almasını mümkün kılan olanakların sağlanması (tavsiye 29); savcının duruşma salonundaki yeri de (tavsiye 33) dahil olmak üzere, AB Danışma Ziyaretlerinde yapılan konuyla ilgili tavsiyeleri de kapsayacağı anlayışına dayanarak gerçekleştirilmektedir. Mahkemeler faaliyete geçtiğinde eğer bu tavsiyeler uygulanmazsa ödenen paralar geri alınacaktır.

Amaç 2 : Ekonomik ve Sosyal Uyum

Bu bölümde sunulan projelerin kısa dönem öncelikleri, NUTS II düzeyinde bölgesel kalkınma planları oluşturma ve Ulusal Kalkınma Planı aracılığıyla bölgesel farklılıkları azaltmayı amaçlayan ekonomik ve sosyal uyuma yönelik bir ulusal politika geliştirmektir. Üstlenilen etkinlikler, Ön Ulusal Kalkınma Planı (ÖÜKP) ile uyumludur ve sonuçlardan Ulusal Kalkınma Planının daha da geliştirilmesinde yararlanılacaktır.

TR 05 02 01 Bölgesel Kalkınma Ajanslarına Destek ve Bölgesel Kalkınma Programlarının Programlanması, Yönetimi ve Uygulanması İçin Teknik Yardım

Bu proje, (ÖÜKP)'da belirtilen öncelikli 12 NUTS II bölgesinin işlevsel kapasitesini ve kurumsal kalkınmasını desteklemeyi ve IPA tüzüğü çerçevesinde 2007 için ön görülen büyük çaplı Ekonomik ve Sosyal Uyum etkinliklerinin

gerçekleştirilmesi ile hizmet kapasitelerini arttırmayı amaçlamaktadır. Bu, bölgesel kalkınmanın yönetilebilmesi için idari yapıların güçlendirilmesi amacıyla Katılım Ortaklığının kısa dönem önceliklerine cevap vermektedir. Ayrıca, devam eden Ekonomik ve Sosyal Uyum programlarının ara değerlendirmeleri (interim evaluation) sonrası ortaya çıkan, "bu programların katılımcı ve merkezîyetçi olmayan yapılarının geliştirilmeleri" şeklindeki önerileri yansıtır. İlerideki programların etkili bir şekilde hazırlanması, uygulanması ve yönetimi amacıyla hedef bölgelerde Bölgesel Kalkınma Ajanslarının (RDAs) kurulmaları desteklenecektir. Proje, üç ana bileşenden oluşacaktır: 1) işlevsel planlar ve katılımcı bölgesel kalkınma stratejilerinin geliştirilmesi için teknik yardım, 2) 2005 Trabzon bölgesel kalkınma programının (bkz aşağıdaki TR 05 02 02) ve devam eden programların uygulanması ve izlenmesiyle merkezi (özellikle Türk bölgesel politikasında koordinasyon görevini üstlenen Devlet Planlama Teşkilatı Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü) ve bölgesel kurumların desteklenmesi için teknik yardım 3) Kapasite geliştirme ve ofis ve diğer ekipmanın temini için teknik yardım yoluyla RDA'ların göreve başlamalarının desteklenmesi.

Proje, 3. bileşen için tedarik sözleşmeleri ve her bir bileşen için hizmet sözleşmeleri yapılması yoluyla uygulanacaktır. RDA'lara yönelik mevzuatın kabulü ve işlemlerini sağlamak için gerekli yer ve personelin temini bu projenin üçüncü birleşiminin gerçekleştirilmesi için bir ön koşuldur.

TR 05 02 02 TR 90 NUTS II Bölgesi Bölgesel Kalkınma Programı

Bu projenin genel hedefi Türkiye'deki bölgeler arası farklılıkları azaltmak ve bölgesel düzeyde kurumsal kapasite oluşturmaktır. Türkiye'nin kuzey doğusunda DOKAP (Doğu Karadeniz Programı) bölgesini hedefleyen bu proje, ÖUKP tarafından hedeflenen öncelikli 12 NUTS II Bölgesine yönelik ilk çevrimi ve daha önceki yıllık programların kapsamı dahilinde olan diğer 11 bölgeye yönelik sosyal uyum önlemlerini tamamlamaktadır. Proje, yerel otoriteler tarafından teşvik edilen küçük ölçekli çevre ve turizm projelerini, yerel kalkınma girişimlerini (genel kural olarak bu programa başvuranlar kâr amacı gütmeyen kurumlar olacaktır.) ve KOBİ'ler için hibe programlarını destekleyecektir.

Projenin önemli bir makroekonomik etkisi olması beklenmemektedir; fakat projenin uygulanmasının kapasite geliştirme etkisi büyük olacaktır. İdari, yönetsel ve izleme yapılarının uygulamaya yönelik deneyimler sayesinde oluşturulması, denenmesi ve geliştirilmesini sağlayacak ve böylece TR 05 02 01 için yaparak öğrenme bileşenini temsil etmiş olacaktır. Devlet Planlama Teşkilatı yararlanıcı kurum olarak görev yapacaktır. Yeterli yer ve tam personelle uygulama ve izleme yapılarının (ileride oluşturulacak bir bölgesel kalkınma ajansının esas olarak hizmet birimi yada bölgesel kalkınma ajansı) oluşturulması bu projenin başlatılması için bir ön koşuldur. Bölgede RDA oluşturulduktan sonra Hizmet Biriminin yararına alınan herhangi bir ekipman RDA'ya aktarılacaktır. Proje, 150-200 hibe kadar ulaşabilecek üç hibe programıyla uygulanacaktır.

TR 05 02 03 Öncelikli NUTS II Bölgelerinde Göç Alan Başlıca Kentsel Alanlarındaki Ekonomik ve Sosyal Entegrasyon Sorunlarının Çözülmesine Destek

Bu projenin amacı, son yıllarda göç alan ve bunun bir sonucu olarak altyapısı baskı altında olan dört pilot kent alanında ortaya çıkan ekonomik ve sosyal entegrasyon sorunlarına işaret etmektir. Katılım Ortaklığı siyasi öncelik kriterlerinden biri olan bütün vatandaşların ekonomik, sosyal ve kültürel fırsatlarını arttırmak amacıyla güney doğudaki durumu iyileştirmeye karşılık gelmektedir. Projenin bileşenlerinden biri belediyelerin planlama ve proje geliştirme kapasitelerini arttırmaya yardımcı olacaktır. Bu altyapı ve barınma gibi daha büyük ölçekli problemler üzerinde odaklanacaktır. Fon imkanlarını incelemek için uluslararası finans kuruluşları (IFI'lar) ile yapılan temaslara kolaylaştırılacaktır. İkinci bileşen, hassas sosyal gruplara (sokak çocukları, gençler, işsizler ve kadınlar) odaklanarak sosyal dışlanma, kamu sağlığı, mesleki eğitim gibi alanlarda küçük ölçekli yerel girişimleri finanse edecektir. Sivil toplum örgütleri, yakın çevre dernekleri, sosyal sağlık ve eğitim hizmetleri gibi çeşitli yerel paydaşların katılımına çalışılacaktır. Proje, hizmet, yapım işi (inşaat) ve tedarik sözleşmeleriyle uygulanacaktır.

TR 05 02 04 Bulgaristan ile Sınır Ötesi İşbirliği: Ortak Küçük Proje Fonu

Ortak Küçük Proje Fonu, sınır bölgelerinin ulusal ekonomi çerçevesinde kısmi izolasyonları nedeniyle ortaya çıkan belirli kalkınma sorunlarının üstesinden gelmelerine yardım amacıyla Türkiye-Bulgaristan Sınır Ötesi İşbirliği programının ana hedeflerini desteklemektedir; ayrıca sınırın her iki tarafındaki işbirliği ağlarının kurulması ve geliştirilmesine ve bu ağlar ile daha geniş Avrupa Birliği ağları arasındaki bağların oluşturulmasına destek vermektedir. Proje, (Avrupa) Komşuluk Programları için Uygulama Rehberi (Implementing Guidelines for Neighbourhood Programme) ile uyumlu olarak ve burada öngörülen ortak yönetim yapılarını kullanarak uygulanacaktır. Fon, aşağıdaki öncelik alanlarında küçük ölçekli kişiden kişiye eylemleri de destekleyecektir: ekonomik kalkınma, turizm, kültürel alış veriş, yerel düzeyde kurumsal kapasite geliştirme. Uygun yararlanıcılar kâr amacı gütmeyen ve merkezîyetçi olmayan tüm yerel kuruluşları kapsamaktadır, örneğin: Belirlenen sınır bölgesi dahilindeki belediyeler, mahalle (district) düzeyindeki kuruluşlar, topluluklar arası işbirliği kuruluşları, Sanayi ve Tarım, Ticaret odaları, meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler. Proje, hibe programı vasıtasıyla uygulanacaktır.

TR 05 02 05 Interreg III/A Yunanistan-Türkiye Programı

Genel amaç, iki ülke arasında yerel düzeyde işbirliğini geliştirmek ve sınır bölgelerinin ekonomik potansiyellerinin daha da geliştirilmesini desteklemektir. Proje, (Avrupa) Komşuluk Programları için Uygulama Rehberi (Implementing Guidelines for Neighbourhood Programme) ile uyumlu olarak ve burada öngörülen ortak yönetim yapılarını kullanarak uygulanacaktır. İki ana öncelik alanının kapsamaktadır: i) Ekonomik kalkınma ve istihdam (turizm endüstrisinin özel odak noktası olması beklenmektedir.) ii) Yaşam kalitesi/ çevre/ kültür (bölgenin çevre problemlerine yönelmesi ve bölgenin kültürel kaynaklarının korunarak iyileştirilmesi). Teknik yardım, işbirliği programlarının ve ilgili AB programlarının yönetilmesi için teknik ve kurumsal kapasiteyi arttıracaktır. Proje iki hibe programı (ticari olmayan

projeler için) ve bir hizmet sözleşmesi ile uygulanacaktır.

TR 05 02 06 Moda ve Tekstil Kümesi (FTC) – II. Aşama

Genel amaç, Avrupa Topluluğunun KOBİ politikasıyla uyumlu bir şekilde, KOBİ'lerin toplam katma değerdeki paylarını ve üretkenliklerini arttırarak tekstil ve giyim sektöründe aktif KOBİ'lerin uluslar arası rekabet edebilirliğini geliştirmektir. Projenin bu ikinci bölümü (I. Aşama 2003 programı tarafından finanse ediliyordu) KOBİ'ler için ilgili hizmetlerin sağlanabilmesi yada garantiye alınabilmesi amacıyla ekipmanın sağlanarak projenin I. Aşamasında oluşturulan Moda ve Tekstil Kümesi destek yapılarının güçlendirilmesini (teknoloji düzeyinin yükseltilmesi, danışmanlık hizmetlerine erişim, ürün kalitesinin geliştirilmesi, girişimciler arasındaki, işbirliğinin arttırılması) amaçlamaktadır. Proje, tedarik sözleşmesiyle uygulanacaktır.

TR 05 02 07 Türkiye'deki Kümelenme Politikasının Geliştirilmesi

Projenin hedefleri, bir yandan Türkiye'nin uluslararası piyasalardaki rekabet edebilirliğini arttırmak iken diğer taraftan Türkiye ve Avrupa kümeleri arasında sinerjiler aramak ve böylece AB'nin Lizbon Stratejisine de katkıda bulunmaktır. Proje Türkiye'de sürdürülebilir sosyal, çevresel ve ekonomik kalkınmaya katkıda bulunacak kapsamlı bir kümelenme politikası geliştirmeyi amaçlamaktadır. İş destek kuruluşları ve yapılarının yanı sıra KOBİ'ler arasındaki ağların arttırılması ölçek ekonomili bireysel firmalara tanınan esneklikle daha geniş çaplı işbirliği içerisinde olan grup yada firmalarda gerçekleştirilebilir kapsamın birleştirilmesine olanak sağlamalıdır. İki temel sonuç beklenmektedir: 1) Entegre kümelenme politikasını geliştirmek ve uygulamak amacıyla Dış Ticaret Müsteşarlığının ve ilgili diğer kuruluşların kurumsal kapasitelerinde bir iyileşme 2) İhtiyaç analizleri ve kalkınma yol haritaları da dahil 10 kümenin eşleştirilmesi. Proje hizmet sözleşmesi ile yürütülecektir.

TR 05 02 08 Küçük Ölçekli İşletmeler Borç Programı, 2. Aşama (SELP II)

Bu proje, mali sektörün güçlendirilmesiyle istihdam oluşturma ve ekonominin geliştirilmesine ve Türkiye'deki bölgesel farklılıkların azaltılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Güneydoğu Avrupa Fonu ve KOBİ İmkani (SME Facility) gibi diğer AB KOBİ destek araçlarıyla benzer şekilde geliştirilecektir. Önceki proje -SELP, 2004 ara değerlendirmesinde (interim evaluation) büyük ölçüde ilgili olarak derecelendirilmiştir. Proje, hedef grubun (çalışan sayısı 50'den az olan ve her biri için aktifleri 1 milyon Avro'dan az olan Türk KOBİ'leri) proje yerlerindeki piyasa koşullarına yakın yerlerde özel ticari bankalar tarafından temin edilen kredilere (özellikle uzun dönemli kredilere) daimi erişimini mümkün kılacaktır. Proje dahilindeki etkinlikler üç ana bileşeni kapsamaktadır: 1) Bankaların, KOBİ'lere verecekleri devrili krediler için piyasaya yakın koşullarda fon elde edebilecekleri döner kredi fonunun oluşturulması; 2) Ticari bankaların Türk lirası kredilerine karşı döviz riskini hafifletmek için döviz riski telafi fonunun oluşturulması 3) Bankaların KOBİ personelini yeni hedef grubuna yardım konusunda eğitmek için teknik yardım. Fon Avrupa Konseyi Bankası ve KfW (Alman Kalkınma Bankası) ile ortak sağlanacak ve diğer mali araçlara da açık olacaktır.

Proje, ihale çağrısı yapılmaksızın Avrupa Konseyi Bankasına yapılacak hibe vasıtasıyla, AB katkısının Fona katılımını sağlayan mekanizmayı kurarak (hem fon hem de Döviz Kuru Riski Telafi Fonu (Exchange Risk cover Fund) için) ve kredi veren bankalara teknik destek sağlanmasına yarayacak bir hizmet sözleşmesi oluşturarak uygulanacaktır. Projenin sonunda AB hibesinin, SELP II'nin döner fon olmasından dolayı, fonları özel varlık olarak Türkiye Kalkınma Bankası'na kredi olarak verecek olan Hazine'ye devredilmesi öngörülmektedir.

TR 05 02 09 Kadın Girişiminin Desteklenmesi

Bu proje, Türkiye'deki ekonomik hayata kadınların düşük katılımını esas almaktadır. Amacı iki bileşen aracılığıyla kadınların girişimciliğini arttırmaktır: 1) kendi işlerine başlamak isteyen kadınlara yönetim eğitimi ve danışmanlık hizmetleri sağlanması ve 2) iş geliştirme merkezlerinin oluşturulmasının desteklenmesi. Önceki proje, Kadın Girişimcilerin Desteklenmesi 2004 ara değerlendirmesinde büyük ölçüde etkili olarak derecelendirilmiştir.

İlk bileşenle ilgili olarak iki kademeli (two-tiered) Eğitim Merkezi ağı oluşturulması ve bu merkezler aracılığıyla binlerce kadına eğitim ve danışmanlık hizmeti sağlanması öngörülmektedir. Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu personeli işletimi desteklemek ve sürdürülebilirlik ve tekrarlanabilirliği sağlamak amacıyla eğitim alacaklardır. Bu bileşen, hizmet sözleşmesi ve eğitim ekipmanı için tedarik sözleşmesi ile uygulanacaktır. İkinci bileşen kapsamında ise KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı) himayesinde en az 60 iş barındıran üç iş geliştirme merkezi (Business incubators) oluşturulacaktır. Kadınlar tarafından başlatılan işlerin bu merkezlere erişimde öncelik tanınacaktır. İkinci bileşen için AB finansmanı 2006 programı kapsamında düşünülecektir. Fakat üç geliştirme merkezi için yerlerin belirlenmesi, uygun yasal durumun oluşturulması ve yardım ihtiyaçlarının saptanmasının yeterince çabuk ilerlemesi ve 2005 programı kapsamındaki tasarrufların artması halinde projenin uygulanmasını hızlandırmak amacıyla 3.5m Avro'yu geçmeyecek şekilde fonların yeniden tahsisi düşünülebilir. Birinci bileşen hizmet sözleşmesi ve eğitim ekipmanı için tedarik sözleşmesi ile uygulanacaktır. İkinci bileşen ise hizmet, yapım işi (inşaat) ve tedarik sözleşmeleriyle uygulanacaktır.

TR 05 02 10 FEMIP Destek Fonuna Katkı

FEMIP (Avrupa Akdeniz Yatırım ve Ortaklık İmkani) çerçevesinde Avrupa Yatırım Bankası (EIB) Türkiye'deki, başta su idaresi sektörü olmak üzere altyapının geliştirilmesini ve özel sektörü destekleyen faaliyetleri finanse etmektedir. Bu proje, FEMIP Destek Fonuna katkı yoluyla EIB kredisi ve hisse katılım işlemlerini destekleyerek projenin belirlenmesi, hazırlanması ve uygulanması için teknik yardımı finanse edecektir. Bankanın portföyünün gelişme etkisini ve kalitesini arttırarak Türkiye'deki EIB işlemlerinin etkinliğini arttırmak amaçlanmaktadır. Geçmiş yıllarda Türkiye'deki işlemlerin desteklenmesi için yapılan katkı, MEDA Programı tarafından finanse ediliyordu. Fakat şimdi Türkiye kendisine tahsis edilen katılım öncesi yardım aracının faydalanıcısı olduğu için 2005 katkısı bu programdan finanse edilecektir.

Proje, merkezi dolaylı bir yönetimle (centralised indirect management) uygulanacaktır. Avrupa Komisyonu ve Avrupa Yatırım Bankası 30 Temmuz 2003'te FEMIP Destek Fonunun oluşturulması ve işletilmesi için genel işletim hükümlerine yönelik Çerçeve Antlaşmayı imzalamışlardır. Mevcut finansman kararının ardından 2005 için FEMIP Destek Fonuna ilişkin Uygulama Antlaşması imzalanacaktır. 2005 Türkiye Ulusal Programıyla finanse edilen FEMIP Destek Fonuna Komisyon'un katkısı, tahsis edilen FEMIP hesabındaki avanslar yoluyla ödenecektir. Avrupa Yatırım Bankası'nın teknik yardımın alınmasına yönelik olarak kullandığı ihale prosedürleri, Avrupa Komisyon'unukilerle aynıdır.

Amaç 3: Topluluk Müktesebatın Yakınlaştırılması

TR 05 03 01 Türkiye'de Ürün Güvenliği Sisteminin Oluşturulması İçin Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi

Bu proje, iç piyasa mevzuatıyla uyumlu bir şekilde ürün güvenliğinin etkili iç piyasa kontrolünü sağlamak amacıyla Katılım Ortaklığı belgesinin kısa dönem önceliklerine cevap vermektedir. Proje, mevcut piyasa denetim yapılarını güçlendirerek, uygun idari yönetim yapılarını belirleyerek ve standart bir bilgi sistemi oluşturarak Türkiye'de RAPEX'e (riskli ürünlerde hızlı bilgi değişimi) benzer bir sistem oluşturmayı amaçlamaktadır. Proje, Eşleştirme (twinning) yoluyla uygulanacak ve riskli ürünlerde hızlı bilgi değişimine yönelik Türk mevzuatının revizyonunu da kapsayacaktır.

TR 05 03 02 Yeni Sıcak Su Kazanları, Gaz Aletleri, Kozmetik, IVD (In vitro tıbbi cihazları), Veteriner Eczacılık, ATEX alanlarındaki AT Direktiflerinin Uygulanması için Piyasa Denetim Laboratuvarlarının Desteklenmesi

Bu proje, ticaretin önündeki teknik engellerin kaldırılması ve uyumlaştırmanın hızlandırılarak Avrupa standartlarının uygulanmasıyla Katılım Ortaklığı Belgesinin malların serbest dolaşımı başlığı altında yer alan kısa dönem önceliklerine yöneliktir. Piyasa denetimiyle ilgili test hizmetlerini kendi içerisinde gerçekleştirebilecek kapasiteye ve ekipmana sahip olunması sağlanarak, seçilen öncelik alanlarındaki (Yeni Sıcak Su Kazanları, Gaz Aletleri, Kozmetik, IVD (In vitro tıbbi cihazları), Veteriner Eczacılık, ATEX) piyasa denetim destek laboratuvarlarının oluşturulduğu ulusal sistemin güçlendirilmesini amaçlanmaktadır. Söz konusu laboratuvarlara yönelik tamamlayıcı kurumsal kapasite geliştirme desteği, "Seçilmiş Alanlardaki Piyasa Denetimi için Türk Bakanlıklarının Kapasitelerinin geliştirilmesi" 2004 Yılı Projesi ile sağlandığı için, bu projenin faaliyetleri ekipman tedariki ile sınırlanmaktadır. Bu projenin faydalanıcıları, piyasa bozulmalarını (market distortion) önlemek için uygunluk değerlendirme faaliyetlerine katılamazlar. Proje, tedarik sözleşmeleriyle uygulanacaktır.

TR 05 03 03 Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Devlet Yardımları Genel Müdürlüğünün Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi

Makul gecikmelerden sonra, 2005'in sonuna kadar Türk Meclisi tarafından kabul edilmesi beklenen "Devlet Yardımlarının İzlenmesi ve Denetlenmesi" ile ilgili yeni kanun çerçevesinde, yeni bağımsız bir organ olarak Devlet Yardımlarını İzleme ve Denetleme Otoritesinin (SAMSA) oluşturulması planlanmaktadır. İlk olarak 2002 programına dahil olan bu proje, gerekli yasal temelin kabulüne ilişkin koşullar karşılanmadığı için başlatılmamıştır. Katılım Ortaklığı Belgesinin önemli kısa dönem önceliğiyle uyumlu olarak işlevlerini yerine getirebilmesini sağlamak amacıyla Devlet Yardımlarını İzleme Otoritesinin oluşturulmasını desteklemeyi amaçlamaktadır.

Proje, üç temel hedef üzerinde duracaktır: a) müktesebatla uyumlu bir şekilde ikincil mevzuatın yazılmasında SAMSA'ya yasal destek, mevcut devlet yardımı programlarının tadili için tavsiye kararları hazırlamak ve devlet yardımına dahil diğer kurumlarla birlikte çalışmak b) Türkiye'deki devlet yardımları için kayıt ve raporlama sistemi oluşturmak c) SAMSA'da görevlendirilen personelin becerilerini ve Türk kamu ve özel sektörlerinde yeni devlet yardımı politika ve yaklaşımlarıyla ilgili bilinci arttırmak.

Projenin koşulu devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesine ilişkin yeni yasanın kabulü ve takiben Devlet Yardımlarını İzleme ve Denetleme Otoritesinin (yeterli yer ve personelin temini de dahil) oluşturulmasıdır. Proje eşleştirme yoluyla uygulanacaktır. Eşleştirme taraflarının seçilmesi işlemi, Devlet Yardımlarını İzleme ve Denetleme Otoritesinin oluşturulması için yasal temel kabul edilene kadar başlamayacaktır.

TR 05 03 04 Ulusal Gıda Referans Laboratuvarı oluşturulması

Bu projenin ana hedefi, gıda güvenliği ve kontrolüne yönelik AB koşullarını karşılamaktır. Proje, bir Ulusal Gıda Referans Laboratuvarı (NFRL) oluşturulmasını; gıda güvenliği ve kontrolünün etkili bir şekilde uygulanması ve yürütülmesi için gerekli kurumsal kapasitenin geliştirilmesini ve böylece tarım sektöründeki programların ara değerlendirilmesi ile ilgili tavsiye kararının karşılanmasını hedeflemektedir. Bunun sonucunda oluşturulan tam ekipmanlı ve işletilmeye hazır NFRL, tüm PFCL'ler için Yeterlilik Testi organize ederek İl Gıda Kontrol Laboratuvarlarında (PFCL) yapılan tüm ölçümlerin analitik kalitesinin sorumluluğunu üstlenecektir. 2007 sonuna kadar NFRL'de ve bunun yanı sıra bütün bölgesel laboratuvarlarda Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi kurulacaktır. Bu proje ile yeni oluşturulan NFRL'nin 2006 sonuna kadar akreditasyona (ISO 17025) başvurmaya hazır olmasını sağlayacak şekilde analitik metotlar uyumlaştırılacak ve tespit limitleri AB koşullarına uygun hale getirilecektir. Proje, 4 hizmet, tedarik ve yapım işi (inşaat) sözleşmeleriyle uygulanacaktır.

TR 05 03 05 Kırsal Kalkınma Ödeme Kurumunun Kurulması

Amaç, Türk yetkililerini önceki proje olan TR 04 02 08 AB Ortak Tarım Politikasının Uygulanması İçin Hazırlık ile geliştirilen ulusal kırsal kalkınma planını uygulamak ve Kırsal Kalkınma fonları (IPA Tüzüğü çerçevesinde öngörülen) ile Ulusal fonları yönetmek üzere hazırlamaktır. AT Kırsal kalkınma politikasının uygulanması için gerekli idari yapıların oluşturulması yönündeki Katılım Ortaklığı orta vadeli önceliğine işaret eder. Proje, Kırsal Kalkınma için Ödeme

Kurumunun kurulmasını destekleyecek ve IPA'nın Kırsal Kalkınma bileşeni kapsamındaki akreditasyonu alabilmek için kurumsal kapasitesini güçlendirecektir. Paydaşlar için bilgilendirme kampanyası organize edilecektir. Proje, TR 04 02 08 projesinde belirtilen tedarik sözleşmeleri (Bilgi teknolojileri ve büro ekipmanı) ve eşleştirme ile uygulanacaktır.

TR 05 03 06 Türkiye'de Kuduz Hastalığının Kontrolü

Proje, Katılım Ortaklığı'nın kısa dönem önceliklerinden olan hayvan hastalıklarının yok edilmesi faaliyetleri, beklenmedik durum planlaması ve izleme kapasitesinin oluşturulması önceliğine cevap vermektedir. Genel amaç, Türkiye'deki hastalıkların yok edilmesi görüşüyle ve AB'dekine benzer bir şekilde insan ve hayvan sağlığını korumak amacıyla kuduz hastalığının görülme oranını azaltmaktır. Proje, hem yabani hem de evcil hayvanlarda görülen kuduzu kontrol etmeyi ve ayrıca kuduz ile diğer evcil hayvanlardan kaynaklanan zoonozların insanlara bulaşması yönündeki risk faktörlerini azaltmayı amaçlamaktadır.

Proje, laboratuvar teşhis kapasitesi de dahil kuduz için kontrol ve izleme sistemi oluşturacak; teşhis edilen kuduz enfeksiyonu sayısında bir azalma ile birlikte belirlenmiş alanlarda yabani ve çiftlik hayvanlarında görülen kuduzla karşı bağışıklık düzeyini mümkün ölçüde arttıracak; makul ve istikrarlı bir şekilde sokak köpeklerinin kontrolünü (yani aşılama, kimlik işaretleri, barınma) sağlayacaktır. Bu amaçla üç pilot bakım birimi kurulacaktır. Eğitim ve tedarik (kuduz aşısı, hayvan işaretleme gibi) proje ile birlikte finanse edilecekken, işletme maliyetleri (hayvanların belirlenmesi ve aşı işlemlerinin yönetilmesi için personel de dahil) tamamen faydalanıcı tarafından karşılanacaktır. Yeterli altyapı ve personelin olması projenin başlatılması için bir ön koşuldur. Proje, 4 yapım işi (inşaat), tedarik ve hizmet sözleşmesiyle uygulanacaktır.

TR 05 03 07 Türkiye Cumhuriyeti'nde Yeni Sınır Kontrol Noktaları (BIPs) Oluşturulması

Projenin genel amacı, hayvan ve insan sağlığını iyileştirmek amacıyla AB direktifleriyle uyumlu olarak Türkiye'nin dış sınırlarında yeni bir kontrol rejimi oluşturmaktır. Proje, Katılım Ortaklığı'nın orta dönem önceliklerinden olan gıda güvenliği ve kontrol sistemini geliştirme önceliğine yöneliktir. Dış sınırlarda kontrol faaliyetleri için kurum geliştirme desteği (eğitim dahil) sağlayacak ve Türkiye'nin 6 dış sınırındaki –İzmir, Mersin (limanları), Hatay (Cilvegözü), Habur, Gürbulak ve Sarp (sırasıyla Suriye, Irak, İran ve Gürcistan)- Veteriner Sınır Kontrol Noktalarının yapı ve ekipmanını (1774/2002 nolu AT Tüzüğü ve 2001/812/AT Komisyon Kararı ile uyumlu olarak) birlikte finanse edecektir. Proje, eşleştirme (kısa dönemli), 3 inşaat, tedarik ve hizmet sözleşmesiyle uygulanacaktır. Bitki Sağlığı Sınır Kontrol Noktaları, 98/22/AT (Bitki Sağlığı Sınır Kontrol Noktaları için minimum koşullar) ve 2000/29/AT (Bitki sağlığı alanında zararlı organizmaların ortaya çıkması ve yayılmasından korunmaya ilişkin temel direktif) Direktifleri hükümleriyle uyumlu olarak oluşturulmalıdır. TR 02 03 06 nolu PHARE "Bitki Sağlığı Sektöründe Türkiye'nin AB Müktesebatına Uyumuna Destek" Projesi, İstanbul, İzmir, Antalya ve İçel (= Mersin), Sınır Kontrol Noktalarındaki laboratuvar imkanlarının artırılmasının desteklenmesini kapsamaktadır. Ayrıca, kara sınırlarında muhtemelen veteriner Sınır Kontrol Noktalarıyla bağlantılı bitki sağlığı sınır kontrol noktaları oluşturulması tavsiye edilir.

TR 05 03 08 Binalardaki Enerji Verimliliği İle İlgili Kamu Bilincini Arttırma

Türkiye enerji yoğunluğu AB'dekinden büyük ölçüde fazladır. Bu proje, bina sektöründe enerji verimliliği bilincini arttırmak ve böylece Katılım Ortaklığı'nın kısa dönem önceliğine karşılamak amacıyla belirli hedef grupları için eğitim programlarının geliştirilmesi ve uygulanması için yardım sağlayacaktır (enerji tasarrufu uygulamalarının gerçekleştirilmesini sağlar).

Bu proje kapsamında gerçekleştirilecek etkinliklerin, Ulusal Enerji Tasarrufu Merkezi (UETM) personelinin yetilerini arttırması; bu konunun bütün hedef gruplara etkili bir şekilde yayılması için uygun teknikleri oluşturması; yayın ve belgelerle kamu bilincini arttırması ve ilgili mesleklerin (Mimarlar gibi) eğitim müfredatlarına enerji verimliliği konusunu getirmesi beklenmektedir. Proje, bir hizmet ve bir tedarik sözleşmesiyle uygulanacaktır.

TR 05 03 09 Türk Limanları ve Kıyı Alanlarındaki Trafik Yönetimi ve Çevresel Güvenliğin Arttırılması

Bu projenin amacı, tehlikeli kargonun yol açabileceği olasılıkları önlemenin yanı sıra liman trafiğini izleme ve kontrole yönelik idari kapasiteyi geliştirmek için Türkiye'deki liman ve kıyı alanlarındaki güvenliği arttırmaktır. Bu, Katılım Ortaklığı'nın deniz güvenliğinin uygulanması ve iyileştirilmesini arttırma şeklindeki kısa dönem önceliğine karşılık gelir. Proje, Bölgesel Liman Koordinasyon Merkezlerinin kurulmasını; yükleme ve boşaltma işlemleri ile pilotaj ve römorkör hizmetlerinin izlenmesi için kurumsal kapasitenin artırılmasını (bunun için yasal temel geliştirilmelidir); seyir yardımının etkinliğini inceleme ve olası durumlara cevap verebilmek için kurumsal kapasitenin iyileştirilmesini destekleyecektir. Proje, bir eşleştirme, tedarik ve hizmet ihalesiyle (yazılım geliştirme) uygulanacaktır.

TR 05 03 10 Türk Telekomünikasyon Piyasasına Giriş Rejiminin İyileştirilmesi için Teknik Yardım

Projenin amacı, Katılım Ortaklığı'nın kısa dönem önceliğiyle uyumlu olarak Telekomünikasyon Kurumunun idari kapasitesini iyileştirmek suretiyle piyasaya yeni girişler yapılmasını desteklemeye ve Türk telekomünikasyon piyasasının liberalizasyonuna katkıda bulunmaktır. Proje, Telekomünikasyon Kurumunun, AB müktesebatıyla uyumlu olarak piyasaya yeni girenler için ayrımcı olmayan ve şeffaf bir giriş fiyatlandırma rejimi oluşturmasını desteklemeye ve yerel ağı kullanıma açılması için Telekomünikasyon Kurumunun uygulama kapasitesini güçlendirmeye amaçlamaktadır. Fiyatlandırma ve hesap ayırımı konularında teknik yardım sağlanacaktır. Proje, hizmet sözleşmesiyle uygulanacaktır.

TR 05 03 11 Çanakkale Bölgesel Katı Atık Yönetimi Projesi

Bu projenin amacı, atık sektöründe Türkiye'nin AB direktiflerine uyum sağlamasını ve çevresel korumada yüksek bir düzeye ulaşmasını mümkün kılmaktır. Proje, Türk mevzuatı ve çevre müktesebatına uygun olarak Çanakkale, Lapseki, Kepez, Çardak, İntepe, Kumkale, Umurbey için işlevsel ve çevresel açıdan iyi bir katı atık yönetim sistemi inşasını finanse edecek ve böylece de çevresel normlara uymayan mevcut çöplüklerin de kapatılmasına izin verecektir. Bu da Çanakkale

ve civar belediyelerdeki yer altı suyunun kirlenmesinin azalmasına ve yeniden kullanım ve dönüşümünün artmasına neden olacaktır. Proje, 5 hizmet, tedarik ve yapım işi (inşaat) sözleşmeleriyle uygulanacaktır.

TR 05 03 12 Kuşadası Bölgesel Katı Atık Yönetimi Projesi

Bu projenin amacı, atık sektöründe Türkiye'nin AB direktiflerine uyum sağlamasını ve çevresel korumada yüksek bir düzeye ulaşmasını mümkün kılmaktır. Proje, Türk mevzuatı ve çevre müktesebatına uygun olarak Kuşadası, Söke, Davutlar ve Güzelçamlı belediyeleri için işlevsel ve çevresel açıdan iyi bir katı atık yönetim sistemi inşasını finanse edecek ve böylece de Kuşadası ve civar belediyelerdeki yer altı suyu kirliliğini, azaltarak yeniden kullanım ve dönüşümü arttıracaktır. Bunu yatırımların sonucu olarak, çevresel normlara uymayan mevcut çöplüklerin kapatılması sağlanacaktır. Araziye bırakılmış biyolojik olarak parçalanabilen atık hacminin şu andaki yüksek düzeyinden ilgili AB direktiflerinde talep edilen düzeye düşürülmesi ve atık paketlenme direktifinin geri dönüşüm gereklerinin çöp teslim (bring banks) ve çöp toplama merkezleri (civic amenity centers) de dahil gelişmiş bir dönüşüm sistemi ile karşılanması beklenmektedir.

TR 05 03 13 Türkiye'deki Bulaşıcı Hastalıklar Sisteminin Epidemiyolojik Gözetim ve Kontrolünü Güçlendirme (ESCCDS) – 2. Aşama

Bu proje, bulaşabilir hastalık gözetimine ilişkin AB müktesebatıyla uyumlu olarak Türk hükümetinin Türkiye'deki bulaşabilir hastalıkların izlenmesi ve kontrolüne yönelik çabalarını destekleyen çok yıllık bir girişimin ikinci aşamasıdır. Proje, Katılım Ortaklığının bu sektördeki idari ve uygulama yapılarını güçlendirmeye yönelik orta dönem önceliğini karşılar. Projenin birinci aşamasında (Türkiye'deki Bulaşıcı Hastalıklar Sisteminin Güçlendirilmesi- TR 04 03 07) oluşturulan alt yapı desteğiyle gerekli ekipman temin edilecektir. CDSS ağı, yazılım ve donanım temini ile güçlendirilecek; eğitim, mikrobiyolojik teşhis, moleküler tasnif ve antimikrobial dayanıklılık amacıyla laboratuvarların teknik altyapısı güçlendirilecek ve "Salgın Araştırma ve Yanıt Sistemi" ve "Epidemik Hazırlık" oluşturulması ve işletilmesi için gerekli ekipman temin edilecektir. Proje, bir hizmet ve çeşitli tedarik sözleşmeleriyle uygulanacaktır.

TR 05 03 14 Türkiye'deki mesleki sağlık ve güvenliğin (OHS) arttırılması – 2. Aşama

Uyumlaştırılmış mesleki sağlık ve güvenlik mevzuatının etkili ve etkin bir şekilde uygulanmasıyla Türkiye'deki mesleki sağlık ve güvenliğin iyileştirilmesi bu projenin ana hedefidir. Proje, Katılım Ortaklığı'nın bu sektördeki idari ve icrai yapıların güçlendirilmesi ile ilgili orta dönem önceliğine yöneliktir. Proje, başta KOBİ'ler olmak üzere çalışma alanlarındaki çevre ve çalışanlarla ilgili mesleki sağlık ve güvenlik ölçümleri yapan mobil sağlık ve güvenlik laboratuvarlarının temini yoluyla Türkiye'deki mesleki sağlık ve güvenlik alanlarındaki ölçüm, analiz ve eğitim hizmetlerini arttıracaktır. Proje, 2002 programı kapsamındaki bir projenin devamıdır. İşletmelerdeki sosyal taraflar ve mesleki sağlık ve güvenlik konusunda çalışanlarına yönelik eğitim programları sağlanması için ekipman altyapısının tedarikini tamamlamayı amaçlar. Proje tedarik ihalesi ile uygulanacaktır.

TR 05 03 15 e-Devlet Kapsamında Genel Devlet Sektöründeki Tüm Kurum ve Kuruluşların Muhasebe Verilerinin Derlenmesi için Kapasite Geliştirme

Bu projenin amacı, kamu sektörü mali yönetiminin kalitesini, şeffaflığını ve hesap verebilirliğini arttırmaktır. Uluslararası kabul edilmiş ilke, standart ve uygulamalarla aynı doğrultuda ve tahakkuk bazlı muhasebe temelinde genel bütçeye dahil kurum/kuruluşların mali rapor ve beyanlarını zamanında, doğru, güvenilir, uygun ve analitik olarak sınıflandırılmış bir şekilde sunabilmeleri amacıyla Maliye Bakanlığının kamu muhasebesi ve raporlama ile ilgili ikincil mevzuatını iyileştirmesi yönünde yardım sağlayarak Katılım Ortaklığı'nın "kamu mali istatistiklerinin ESA 95 gerekleriyle tam uyumunu sağlama " önceliğine yöneliktir. Projenin etkinlikleri dahilinde yönetim muhasebesi ve raporlama standartları hazırlanacak; veri toplama yazılımı geliştirilecek ve eğitim sağlanacaktır. Proje eşleştirme yoluyla uygulanacaktır.

TR 05 03 16 Türk İstatistik Sisteminin Geliştirilmesi- 2. Aşama

Proje, Türkiye'nin katılım öncesi stratejisini uygulaması ve müktesebata uyum sağlaması amacına yönelik olarak politika kararlarını şekillendirmesi için gerekli güvenilir veri ve analizi sağlamak için Türk istatistik sistemini geliştirme çabalarını devam ettirecektir. Bu bağlamda, Katılım Ortaklığı kısa dönem önceliklerinden bir kısmına karşılık gelmektedir. Proje, esas olarak sektörel istatistik sistemlerinden sorumlu kurumların kapasitelerini geliştirme, veri toplama ve işlemenin uyumlaştırılması ve bunun Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) tarafından etkili bir şekilde koordinasyonu üzerinde duracaktır. İş, sosyal, demografik, turizm, tarım, çevre ve sağlık istatistikleri ve İş Kayıt Sisteminin geliştirilmesini destekleyecektir. Ayrıca, DİE'nün sınıflandırma sisteminin revizyonu, istatistiksel analizin geliştirilmesi, ulusal hesapların, bilgi teknolojilerinin ve idari yapıların iyileştirilmesi konularında da yardım sağlanacaktır. Proje, 3 hizmet ve tedarik sözleşmesi; Eurostat ve diğer AB istatistik büroları tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerine, DİE ve diğer bakanlıklardan personelin katılımı için DİE'ne doğrudan yardım (direct award); Türkiye'nin üye devletler için çok faydalancılı İstatistik Programına (Multi-beneficiary Programme for Statistics for Member States) katılımını sağlamak için doğrudan yardım (direct award) hizmet sözleşmesi yoluyla uygulanacaktır. (Doğrudan yardımla ilgili açıklamalar için 7.6. Bölüme bakınız.)

Amaç 4: AB-Türkiye Sivil Toplum Diyalogunun Geliştirilmesi ve Avrupa Bütünleşme Sürecinin Desteklenmesi

TR 05 04 01 "JEAN MONNET" Burs Programının Sürdürülmesi

Projenin amacı, Türkiye'nin AB'ye girme çabalarını Avrupa bütünleşmesini anlamak ve farkındalık bilinci oluşturmak ve AB bütünleşme sürecine uygun olan öğretilerde eğitilmiş insan kaynakları geliştirmek suretiyle Türkiye'ye destek vermektir. Proje, 1) Doktora çalışmaları aracılığıyla Avrupa bütünleşmesi ile ilgili olarak gençlerin perspektiflerini ve bakış açılarını genişletmeyi, 2) Avrupa Birliğine üye ülkelerden birinde yaşama ve çalışma deneyimi sağlamak suretiyle

Genç Türk vatandaşları (Memurlar, mezun kişiler, özel sektör veya sivil toplum örgütü çalışanları) ile Avrupa Birliği vatandaşları arasındaki bağı güçlendirmeyi hedeflemektedir. Proje 100 adet kadar doktora bursunu finanse etmek için hibe projesi aracılığıyla uygulanacaktır. (burs sınavının yayımlanması, adayların seçimi, burs programının amaçlarını ve bursiyerlerin ihtiyaçlarını karşılayacak olan AB üniversitelerinin ve kurumlarının tespit edilmesi ile bir mezun ağının oluşturulması da dahildir.) Ayrıca, burs programının uygulanması, hizmet sözleşmesi ile sağlanacak teknik yardım aracılığıyla desteklenecektir.

TR 05 04 02 Topluluk Programları ve Ajanslarına Katılım

Türkiye ve Avrupa Topluluğu arasında, Türkiye'nin Topluluk Programlarına Katılımı üzerine Genel Prensipler Çerçeve Antlaşması 26 Şubat 2002 senesinde imzalanmış ve 5 Eylül 2002'de yürürlüğe girmiştir. Daha önceki yıllarda olduğu gibi, Türkiye'nin Topluluk Programlarına katılımı 2005 katılım öncesi yardım fonları kullanılarak ortaklaşa olarak finanse edilecektir. Leonardo, Socrates, Gençlik, Kamu Sağlığı Alanında Topluluk Eylemi, Ayrımcılık ve Sosyal Dışlanma ile Mücadele, İstihdamı Teşvik Edici Önlemler, IDABC, e-content, MAP, cinsiyet eşitliği ve 6. Çerçeve Programı gibi programlara katılımın ortak finanse edilmesi önerilmektedir. Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığının İzlenmesi Avrupa Merkezine katılım da öngörülmektedir. Bu programlardan bazılarında katılım ücretleri şu an bilinmediği için, bu liste gözden geçirilecektir.

TR 05 04 03 Avrupa Bütünleşme Sürecini Güçlendirmeye Yönelik Destek Faaliyetleri

İlerleyen yıllarda, Türkiye için katılım öncesi yardıma yönelik bütçenin artacağı gözönüne alınırsa, Türkiye'nin katılım öncesi faaliyetlerini gerçekleştirmesine yardımcı olmak ve Türkiye'nin genel olarak AB fonlarından yararlanma kapasitesini geliştirmek maksadıyla, Avrupa Birliği Genel Sekreterliğine (ABGS), Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına (DPT) ve diğer ilgili kurumlara yönelik olarak sağlanacak desteğe ihtiyaç duyulmaktadır. Proje beş içerikten oluşmaktadır:

- i. Türkiye'ye yönelik katılım öncesi mali yardım kapsamında finanse edilmek üzere sunulacak programların ve projelerin değerlendirilmesi ve tasarımına yönelik olarak Türk kuruluşlarına destek verilmesi,
- ii. Ön Ulusal Kalkınma Planı/Kalkınma Planı'nda (pNDP/NDP) belirtilen öncelikler ile bağlantılı ve/veya IPA Katılım Öncesi Aracı) (Sınır Ötesi İşbirliği (CBC), bölgesel kalkınma veya kırsal kalkınma bileşenleri) tarafınca finanse edilecek yatırım projelerine yönelik fizibilite çalışmalarının hazırlanması,
- iii. Müktesebat ile ilgili mevzuatın değerlendirilmesinde, müzakere aşamasında ve katılım öncesinin seyrinde, tespit edilen acil ve spesifik ihtiyaçların karşılanmasına yönelik küçük çapta teknik yardım,
- iv. 2007-2013 yılları arasında temin edilecek olan AB mali yardımı (Katılım Öncesi Aracı-IPA) bağlamında Türkiye'de uygulama ajanslarının kurulmasına destek olma ve mevcut Merkezi Olmayan Yapılanma (DIS) kuruluşlarına teknik yardımı sürdürme.
- v. Tercüme Koordinasyon Biriminin düzenli işlemleri için destek sağlama.

Proje, hizmet sözleşmeleri ile uygulanacaktır. (iv) no.lu alt bileşen çerçevesinde DIS kuruluşlarına (AB Genel Sekreterliği, Merkezi Finans ve İhale Birimi, Ulusal Fon) yönelik teknik yardımın devamı olacak sözleşmeler Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği tarafından (doğrudan) merkezi uygulama altında uygulanacaktır. (iii) no.lu alt unsur altındaki Avrupa Konseyinin tek uygun kurum olarak görüldüğü alanlarda, müktesebat ile ilgili mevzuatın değerlendirilmesi için, Avrupa Konseyi ile, bir teklif çağrısına çıkılmaksızın bir hibe sözleşmesi (grant award) yapılabilir.

Belirli bir projenin uygulanmasındaki sözleşmelerin içeriği ve sayısına yönelik ifadeler gösterge niteliğindedir. Uygulama yönteminin eşleştirme veya kısa süreli eşleştirme olarak açıkça belirtildiği veya doğrudan anlaşmaların yapıldığı durumlar buna istisnadır.

Alınan Dersler

2005 programı tasarlanırken, önceki yıllarda programlanan projelerin sonuçları, özellikle de 2002 senesinden bu yana olan projelerin sonuçları dikkate alınmıştır. Çünkü, 2002 öncesinde hazırlanan projeler katılım öncesi mali yardımın kurumsal yapılanma odağı ile doğrudan ilintili olmayan, sosyo-ekonomik gelişimi amaçlamış projelerdir. Özellikle, 2002 senesinde, çevre sektöründe proje hazırlanması, 2005 programında önemli bir bileşen olan bazı altyapı projelerinin gelişmesine olanak sağlamıştır. Sonuç olarak, deniz güvenliği, hayvan sağlığı veya bitki sağlığı standartları gibi alanlardaki bir sürü proje yine bu sektörlerde ileride yapılacak yatırımların ön koşulu olan yasal çatının gelişmesine yardımcı olmaktadır.

Bununla birlikte, katılım öncesi yardımlarda Türkiye'ye tahsis edilen bütçedeki artış eğilimi dikkate alındığında, stratejik planlamada ve proje hazırlanmasında daha fazla yardıma ihtiyaç duyulduğu gözlenmektedir ve bu 2005 programının önemli bir bileşeni durumundadır.

Kurumsal yapılanma projelerinin uygulanmasından çıkarılan başlıca derslerden biri, Türkiye'deki ilgili bakanlıklarda Avrupa Birliği bütünleşmesi konularıyla ilgilenen insan kaynaklarının halen ve sıklıkla bir hayli yüzeysel olduğudur. Yani, belli bir bakanlığın makul bir şekilde sahibi olabileceği proje sayısı, her bir projesinin uygulaması için ayrı proje ekipleri tahsisi yapması koşuluna bağlı olmalıdır. 2005 programlama çalışması çoklu paydaşlı projelerdeki koordinasyon mekanizmasına yakından dikkat edecektir.

Aynı şekilde, Türk programlarının olduğu kadar çeşitli sektörlerdeki Phare Programlarının tematik değerlendirilmesi de programlamada yararlı bir rehber olmuştur. Üye ülke uzmanlarınca Türkiye'ye yapılan kısa süreli ziyaretler, özellikle adalet ve içişleri alanında Türk ulusal programına yönelik projelerin tasarlanmasında yararlı olmuştur.

Geçmiş yıllardan alınacak bir diğer önemli ders de, onay anında proje tasarımının belli bir olgunlukta (maturity) olması gereğidir.

Diğer taraftan, ihtiyaç duyulan politika gelişimlerini motive etmek ile uygulanması veya sürdürülebilirliği sorgulanır düzeyde olan projelerin başlatılmasını önlemek suretiyle, koşulluluğun (conditionality) (bir projenin finanse edilmesi için yerine getirilmesi zorunlu olan belirgin durumların tanımlanması) kullanımı iyi işlemiştir. TR 020203 Türk Devlet Yardımları İzleme ve Denetleme Kurumunun Kurumsal Kapasitesinin Artırılması Komisyon tarafından bloke edilmiştir; çünkü sözleşmenin süresi dolduğunda projede geçen ön koşulların hiçbiri özellikle de zorunlu yasal temelin kabul edilmesi yerine getirilmemiştir. Gerekli ön koşulların karşılanacağına dair teyit alınması şartıyla proje 2005 programı dahilinde tekrar programlandırılacaktır. Böyle bir politika temeline dayanan koşulluluk uygun olduğu sürece kullanılmaya devam edecektir. Mamafih, proje koşulluluğu proje olgunluğu ve uygun proje hazırlanmasının yerine kullanılamamaktadır.

Münferit sektörler, bakanlıklar veya proje çeşitleri ile ilgili daha özel dersler de alınmış ve bunlar münferit proje belgelerine yansıtılmıştır.

Koşulluluk

2005 katılım öncesi mali yardım programının uygulanması, Türk otoritelerinin katılım öncesi stratejisini sürekli ve kuvvetli bir biçimde uygulaması taahhüdüne bağlı olacaktır. AB finansal desteğinin en etkin bir biçimde kullanılmasını sağlamak maksadıyla, Hükümet katılım öncesi stratejilerin uygulanması için yeterli oranda idari yapının oluşturulmasına dikkat etmek durumundadır. Türk Hükümeti ile Komisyon arasında 2005 Programı Finansman Antlaşmasının imzalanmasından önce Ulusal Yardım Koordinatörü bu programın uygulanması ile ilgili Ulusal Fon, Merkezi Finans ve İhale Birimi (CFCU) ve diğer kuruluşlara yeterli şekilde personel ve kaynak temini için gerekli adımları attığı konusunda Komisyonu tatmin edecektir. Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin (CFCU) 2005 senesi içinde aşamalı olarak personel temini ile 80 civarında personele sahip olması beklenmektedir.

2005 Şubat ayında yeni bir Çerçeve Antlaşma imzalanmıştır ve bu antlaşma geçmiş yıllarda programların uygulanmasına engel olan konuların (özellikle vergi ve gümrük alanında) çözümüne yardımcı olacaktır. 2005 Ulusal Programına yönelik Finansman Antlaşması imzalanmadan önce, Ulusal Yardım Koordinatörü Çerçeve Antlaşmasının uygulanması için gerekli olan tüm ikincil mevzuatın yürürlüğe girdiğini teyit edecektir.

Merkezi Finans ve İhale Birimi (CFCU)'nin personel alımı ve Çerçeve Antlaşmasının uygulanması ile ilgili yukarıda bahsi geçen koşulluluklar, sürmekte olan programların ara değerlendirmesinden doğan tavsiyeleri yansıtmaktadır.

Finansman Antlaşmasının Türk Hükümeti ile Komisyon arasında imzasından önce, Ulusal Yardım Koordinatörü, her bir proje fişinde belirtilen ulusal katkının mevcudiyetini ve projelerin sözleşmeleri sırasında katılım öncesi yardım ile ulusal katkının kullanım şekli ile ilgili yöntemi teyit edecektir. Yapım işi veya ekipman tedariki içeren herhangi bir proje için, ilgili proje fişinde belirtildiği gibi, projenin toplam geçerli harcamalarının en az %25'i oranına eşit bir ulusal eş finansmanın ödenmesi gereklidir. Eğer söz konusu yapım işi veya ekipmanın toplam maliyeti proje fişinde öngörülenden az ise, katılım öncesi mali yardım miktarı, bu yardımın maksimum oranının proje maliyetini %75 seviyesinde sağlayacak şekilde azaltılabilir. Eğer, toplam maliyet, proje fişinde öngörülenden fazla ise gerekli ekstra destek, ilave ulusal katkı ile sağlanacaktır.

Finansman Antlaşmasının Türk Hükümeti ile Komisyon arasında imzasından önce, Ulusal Yardım Koordinatörü, her bir projenin ilgili proje fişlerinde belirtilen takvime uygun olarak başlatılabilmesini teminen, taslak eşleştirme sözleşmesi (covenant), iş tanımı ve teknik şartnamelerin hazırlanmış veya hazırlanmakta olduğu konusunda Komisyonu tatmin edecektir.

Ulusal Yardım Koordinatörü, üçüncü Ortak İzleme Toplantısının Aralık 2005'te gerçekleştirilmesini temin edecektir.

Bir bölümü veya tümü eşleştirme ile gerçekleştirilecek projeler için eşleştirme ortağının seçiminin bildirilmesinden itibaren 4 ay içinde bir taslak eşleştirme sözleşmesi Komisyon Temsilciliğine onayı için sunulacaktır. Bu süre zarfında taslak sözleşmenin iletilmemesi halinde Komisyon projeyi, yeni bir eşleştirme ortağı seçimi için Üye Devletlere tekrar dağıtabilir, Merkezi Finans ve İhale Biriminden projenin teknik yardım şeklinde ihale edilmesini talep edebilir veya projeyi iptal edebilir.

Eşleştirme veya kısa süreli eşleştirme ile yürütülecek projeler, yararlanıcı kurumun üst yönetiminin tam desteğini ve katılımını gerektirir. Ulusal Yardım Koordinatörü, eşleştirme ortağına etkili çalışması yönünde yeterli ofis elemanı ve diğer kaynakların sağlanmasını ve yararlanıcı kuruluş/kuruluşlardaki üst yönetimin, projenin istenilen sonuçlarını vermesi için gerekli kurumsal değişiklikler ve politikaların geliştirilmesi ve uygulanması ile tam anlamıyla ilgilenmelerini temin edecektir. Birden fazla bakanlık veya kuruluşu içeren projeler için, Ulusal Yardım Koordinatörü bu bakanlıklar ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon için etkili mekanizmaların oluşturulmasını temin edecektir.

Belli projelerin uygulanmasına yönelik ön koşullar yukarıda proje tanımlarında ve Finansman Önerisinin ekinde yer alan ilgili proje fişlerinde formüle edilmiştir.

5. BÜTÇE

5.1. Bütçe Tablosu

Amaçlar	Katılım Öncesi Araç Fonları	Projeye sağlanan ulusal katkı	Toplam (Katılım öncesi araç fonları ve ortak-finansman)

	Kurumsal Yapılanma (IB)	Yatırım(INV)	Toplam (IB ve INV)		
Amaç 1 Kopenhag Siyasi Kriterleri ve Adalet-İçişleri konularına ilişkin hususlar	23.078.180 €	25.170.000 €	48.248.180 €	8.390.000 €	56.638.180 €
Amaç 2 Ekonomik ve Sosyal Uyum	37.468.000 €	53.891.000 €	91.359.000 €	18.096.000 €	109.455.000€
Amaç 3 Topluluk müktesebatına Uyum	18.986.500 €	63.675.700 €	82.662.200 €	23.759.200 €	106.421.400 €
Amaç 4 Sivil toplum diyalogu ve Avrupa bütünleşmesine destek	48.720.000 €	6.710.620 €	55.430.620 €	99.589.689 €	155.020.309 €
TOPLAM	128.252.680 €	149.447.320 €	277.700.000 €	149.834.889 €	427.534.889 €

* Ayrıca, iştirakçi finansal kurumlar tarafından 40 milyon euro ortak finansman sağlanacaktır.

Projeler itibarıyla bütçenin tam dökümü ek 3'te sunulmaktadır.

5.2. Ortak Finansman Prensibi

Avrupa Topluluğu tarafından desteklenen tüm yatırım projeleri, Programlama Rehberi uyarınca ulusal fonlardan ortak finanse edilmek zorundadır. Bu kural yapım işi (inşaat) sözleşmelerinin denetlenmesi (supervision) maliyetlerini de içerir.

Topluluğun katkı payı toplam geçerli (kabul edilebilir) kamu giderlerinin 75%'ne kadar yükselebilir. Vergiler ortak finansman için geçerli (kabul edilebilir) bir unsur değildir.

Kurumsal yapılanma projelerindeki ortak finansman, belli alt yapı ve operasyonel uygulama harcamaları yüklenilerek, PHARE/Katılım Öncesi Aracı yardımlarının verimli ve etkin bir biçimde kullanılması için gereken insan kaynakları ve diğer kaynakların finansmanının sağlanması yoluyla yararlanıcı ülke tarafından sağlanır.

Kurumsal yapılanma projelerine de bir miktar ortak finansman sağlanacaktır. Yararlanıcı kamu kurumunun personeline harcırah ödenmeyecektir. Yararlanıcı kurum personelinin, projelerin izlenmesi ve uygulama koyulmasıyla bağlantılı görevlerini yerine getirirken oluşan yurtiçi seyahat ve konaklama masrafları ilgili kurumları tarafından karşılanmalıdır.

6. UYGULAYICI KURULUŞLAR

Aşağıdaki istisnalar haricinde, programdan sorumlu Uygulayıcı Kuruluş, Türkiye'nin Merkezi Finans ve İhale Birimi (CFCU)'dir:

TR 05 01 02 Katılım Öncesi Süreçte Sivil Toplumun Güçlendirilmesi – STK Hibe Etkinliği ve TR 05 04 03 Avrupa Bütünleşmesi Sürecini Güçlendirmeye Yönelik Destek Faaliyetleri Projesi - ki her iki projede Ankara'daki Avrupa Komisyonu Delegasyonun sözleşme otoritesi (akit mercii) olacağı (doğrudan) merkezi uygulama ile yürütülecek alt bileşenlere sahiptir.

TR 05 02 10 FEMIP Destek Fonuna Katkı Projesi- dolaylı merkezi yönetim (centralized indirect management) ile yürütülecektir.

TR 05 02 10 Topluluk Programları ve Ajanslarına Katılım -Uygulaması çeşitli Topluluk Programlarına ödemede bulunmayı gerektirir. Bu ödemeler Ulusal Fon tarafından yapılır.

7. UYGULAMAYA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

7.1. Uygulama Metodu

Program uygulaması, Mali Tüzüğü'nün¹ 53. Madde (1) b) (merkezi olmayan yönetim)'yi aşağıda sıralanan istisnalar dahilinde izleyecektir. Yararlanıcı ülke, 164. Madde (1) (a)-(e)'de yer alan şartların her zaman için korunacağını garanti altına alacaktır.

Uygulayıcı Kuruluşların 1266/1999² sayılı Konsey Tüzüğü'nün 12 (2) madesinde öngörüldüğü gibi akredite olmalarından önce, yararlanıcı ülke tarafından yapılan proje seçimi, ihale ve sözleşmeleri Komisyonun ön-onayına tabi olacaktır.

TR 05 01 02 Katılım Öncesi Süreçte Sivil Toplumun Güçlendirilmesi Projesi – STK Hibe Etkinliği ve TR 05 04 03 Avrupa Bütünleşmesi Sürecini Güçlendirmeye Yönelik Destek Faaliyetleri Projesi- Mali Tüzüğü'nün 53.1 a) maddesi

uyarınca Ankara'daki Avrupa Komisyonu Delegasyonunun sözleşme otoritesi olacağı, merkezi yönetim uygulaması ile yürütülecek birer alt bileşene sahiptirler.

TR 05 02 10 FEMIP Destek Fonuna Katkı Projesi, Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü'nün (DG ELARG³). 2005 Hibeleri İş Programı uyarınca uygulanacaktır. Avrupa Yatırım Bankası ile bir Katılım Anlaşması (Contribution Agreement) imzalanacaktır.

7.2. İhaleyle ilgili Genel Kurallar

Programı uygulayan tüm sözleşmeler, söz konusu prosedür başladığında yürürlükte olan dış faaliyetlerin uygulanması için Komisyon tarafından açıklanan ve basılan standart dokümanlar ve prosedürlere uygun olarak yapılmalı ve uygulanmalıdır.

7.3. Hibe Programları

Hibe programları için, ilgili proje fişlerinde, uygulamaya ilişkin düzenlemeler aşağıdaki prensiplere uygun olarak net bir şekilde tanımlanacaktır:

Programın uygulanmasındaki tüm sözleşmeler söz konusu prosedür başladığında yürürlükte olan dış faaliyetlerin uygulanması için Komisyon tarafından açıklanan ve basılan standart dokümanlar ve prosedürlere uygun olarak yapılmalı ve uygulanmalıdır.

Hibe programının finanse edildiği programın Program Yetkilendirme Görevlisi (PAO), hibe programlarının uygulanması için, sözleşmeye ve mali konulara ilişkin sorumluluğu elinde bulunduracaktır. PAO, özellikle teklif çağrılarını, başvuru formlarını, değerlendirme kriterlerini, seçim sürecini ve sonuçlarını resmi olarak onaylamak zorundadır. PAO aynı zamanda yararlanıcılarla hibe sözleşmelerini imzalamak ve uygun izleme ve mali kontrolü temin etmek yükümlülüğündedir. Yukarıdakiler saklı kalmak kaydıyla, yönetim PAO'dan sektörel ve bölgesel seviyede uygun kurumlara devredilebilir.

Tespit edilen projelerin her bir hibe desteğini alan nihai yararlanıcılar tarafından alt yüklenicilere ihale edilen inşaat işleri, ekipman ve hizmet alımı vasıtasıyla gerçekleştirilmesi, uygulama esnasındaki dış faaliyetler için geçerli olan ihale kurallarına tabi olacaktır. İhale Makamının operasyonel ve mali açıdan hibe programlarını güvenilir ve düzgün bir biçimde⁴ yürütme kapasitesinin değerlendirilmesinin sonucunda, değerlendirme sonucunun olumlu olması durumunda, Komisyon temsilciliği her bir hibe için nihai yararlanıcıların alt yüklenicilerle yapacakları sözleşmelere ilişkin ön (ex-ante) onay işlemini yapmaktan sarf-ı nazar edebilir.

Hibe programları, katılım öncesi katkının 2.000.000 €'dan fazla olduğu durumlardaki projeleri kapsamayacaktır.

Katılım öncesi mali taahhütler, yetkili PAO, hibe sözleşmesini imzaladığı gün itibariyle anlam ifade edecektir. Projeler, ilgili Finansman Anlaşması'nda yer alan sözleşmelerin sona ereceği son tarihten önce tamamı ile uygulanacaktır.

7.4. Eşleştirme Projeleri için Uygulamaya İlişkin Prensipler

Eşleştirme Projeleri, yapılan harcamaların ödenmesi karşılığında seçilmiş olan üye ülke kuruluşunun, talep edilen kamu sektöründeki uzmanlığını sağlamayı (Bir memurun Yerleşik Eşleştirme Danışmanı olarak yararlanıcı hükümete tam gün danışmanlık hizmeti vermek üzere uzun vadeli olarak görevlendirilmesini içerir.) kabul ettiği bir hibe sözleşmesi (eşleştirme sözleşmesi) formatında düzenlenir. Bu eşleştirme sözleşmesi Mali Tüzüğü'nün 27. maddesi ve Mali Tüzük ve Uygulama Yönetmeliğinin hibeler ile ilgili Bölüm 1 Başlık VI'da yer alan hükümlerine ile uyumlu olmalıdır.

Sözü edilen Uygulama Yönetmeliğinin 160. madde birinci paragraf hükümlerine ilaveten, sözleşmeyi imzalayan merci Eşleştirme El Kitabında (eşleştirme projelerinin başlatılması, seçimi, uygulanması ve bitirilmesi için seçilen üye devletin kuruluşu tarafından temin edilen kamu sektörü uzmanlığının tazmin edilmesine yönelik sabit oranlar ve fiyatlar sistemini içerir.) yer alan ve düzenli olarak güncellenen kuralları ve takibatı kullanacaktır.

EŞLEŞTİRME İÇEREN 2005 YILI PROJELERİ LİSTESİ

Proje Kodu	Eşleştirme Kodu	Proje Başlığı
TR 05 01 05	TR 05 IB JH 01	Bağımsız bir Polis Şikayetleri Komisyonu ve Türk Ulusal Polisi ve Jandarması için Şikayet Sistemi
TR 05 01 06	TR 05 IB SO 01	Cinsiyet Eşitliğinin Teşvik Edilmesi
TR 05 03 01	TR 05 IB EC 01	Türkiye'de Ürün Güvenliği Sisteminin Oluşturulması için Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi
TR 05 03 03	TR 05 IB FI 01	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bünyesindeki Devlet Yardımları Genel Müdürlüğü'nün Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi
TR 05 03 05	TR 05 IB AG 01	Kırsal Kalkınma Ödeme Kurumunun Kurulması
TR 05 03 07	<i>Kısa süreli eşleştirme</i>	Türkiye Cumhuriyetinde Yeni Sınır Kontrol Noktalarının (BIPs) Kurulması
TR 05 03 09	TR 05 IB EN 01	Türk Limanları ve Kıyı Alanlarında Trafik Yönetimi ve Çevre Güvenliğinin Artırılması
TR 05 03 15	TR 05 IB ST 01	e-Devlet Kapsamında, Genel Devlet Sektörü dahilindeki Tüm Kurum ve Kuruluşların Muhasebe Verilerinin Derlenmesi için Kapasite Geliştirme

7.5. Sınır Ötesi İşbirliği (CBC) Küçük Projeler Fonu için Prensipler

CBC Küçük Projeler Fonu, Phare/katılım öncesi aracı katkısının 50.000 €'nin altında olduğu projeleri finanse edecektir. Yüksek gelir yaratmayacak küçük çaplı altyapılar hariç, fiziksel yatırımları kapsamayacaktır.

CBC Küçük Projeler Fonu için, Phare/katılım öncesi aracı katkısının %7'ye kadar olan kısmı, yardıma ilişkin hazırlık, seçim, değerlendirme ve izleme harcamaları için kullanılabilir.

7.6. Doğrudan Anlaşmalar

TR 05 01 02 Katılım Öncesi Süreçte Sivil Toplumun Güçlendirilmesi – STK Hibe Etkinliği

Cinsi: Hibe

"Çevrenin Korunması" alt bileşeninin uygulanması için Bölgesel Çevre Merkezi'ne (REC), teklif çağrısında bulunulmaksızın, hibe verilecektir. Bu alt bileşenin amacı, Türkiye'nin AB'ne katılımı ve sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesi bakımından sivil toplum örgütlerinin çevre ile ilgili konulara katılımının güçlendirilmesidir. Bölgesel Çevre Merkezi Orta ve Doğu Avrupa ülkelerine AB'ne katılım sürecinde destek vermiş ve son 15 yıldır bu ülkelerdeki sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmiştir. Bölgesel Çevre Merkezi bağımsız, tarafsız, kâr amacı olmayan, uluslararası bir teşkilattir. Bölgesel Çevre Merkezi – Türkiye, 2004 Nisan ayında, 2002 senesi katılım öncesi mali yardımı çerçevesinde kurulmuş ve üç hibe programının tesis edilmesinde devlet kurumlarının yanı sıra sivil toplumun eğitilmesini içeren hizmetler sunmuştur. Aday ülkelerde, çevre sektöründe AB'ne katılım sürecini teşvik etmek hususundaki deneyiminden, kurumsal statüsünden, uzun yıllara dayanan Türkiye'deki deneyiminden ötürü, çevre ile ilgili hibe programının uygulanmasına destek sağlamak bakımından, Bölgesel Çevre Merkezi Türkiye'deki tek uygun kurumdur. Bu sebepten ötürü, bu eylemin uygulanması için, fiili tekel olması temeline dayanarak Mali Tüzüğü'nün Uygulama Kuralları'nın 168.1 c) maddesi uyarınca bir hibe (grant) verilecektir.

Bir teklif çağrısında bulunmaksızın bir başka hibe de, projenin STK- Hibe Etkinliğini geliştirmeyi ve Sivil Toplum Örgütlerine hibe sonrası eğitim sağlamayı amaçlayan üçüncü bileşeninin uygulaması için Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Birliğine verilecektir. Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Birliği 2004 senesi Kasım ayında, Türkiye'deki sivil toplum kuruluşlarına kapasite geliştirmede destek sağlamak amacıyla bir şemsiye organizasyon olarak kurulmuştur. Sivil Toplum Kuruluşlarına yönelik eğitim programları ve hizmetlerin uygulanması için, Türkiye'de bu tarz bir organizasyonda tek olmasından dolayı, Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Birliğine 2004 programı kapsamında doğrudan bir hibe verilmiştir. Sivil Toplum Güçlendirme Merkezi Birliğinin Türkiye'deki tüm Sivil Toplum Kuruluşlarına ulaşması ve böylelikle Sivil Toplum Kuruluşu- Hibe Etkinliğine dengeli bir biçimde iştirakin sağlanmasına katkıda bulunması, bu projenin verimli bir biçimde uygulanması için zorunludur.

TR 05 01 03 İstanbul Protokolü Hakkında Eğitim Programı

Cinsi: Hizmet

Hekimlerin, hakimlerin ve savcılarının eğitilmesi için Türk Tabipler Birliği ile pazarlık usulü (negotiated procedure) yoluyla bir hizmet sözleşmesi imzalanacaktır. Türk Tabipler Birliği, İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Klavuzu ("İstanbul Protokolü") ile ilgili olarak uluslararası eğitim vermektedir ve rolü ile statüsünden ötürü, TTB, bu projeyi uygulamak bakımından Türkiye'de yeterliliğe sahip tek kurumdur. TTB'nin Avrupa'lı bir ortak ile bir ortaklık kuracağı öngörülmektedir. İstanbul Protokolü ile ilgili eğitimin uygulanması hususunda tecrübeye sahip olan Danimarka'daki "İşkence Mağdurları Rehabilitasyonu Merkezi" bu projede işbirliği yapmak yönündeki istekliliğini ifade etmiştir. Mali Tüzüğü'nün Uygulama Kuralları'nın 242. maddesi 1.b) şıkkı uyarınca, pazarlık usulü (negotiated procedure) yoluyla, her iki derneğin de kâr amacı gütmemesi ve kurumsal yapıda hizmet sunmaları göz önünde bulundurularak, Türk Tabipler Birliği ile "İşkence Mağdurları Rehabilitasyon Merkezi" arasında bir hizmet sözleşmesi imzalanacaktır.

TR 05 01 04 Türk Avukatların Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi Hakkında Kademeli Olarak Eğitilmesi

Cinsi: Hibe

Bir teklif çağrısında bulunmaksızın, bu projenin uygulanması için Avrupa Konseyi'ne bir hibe verilecektir. Avrupa Konseyi, ortak Avrupa standartlarını dikkatlice hazırlar ve uyumu temin etmek için, belli alanlarda çok çeşitli yasal, bağlayıcı araçları etkin mekanizmalar vasıtasıyla sunar. Avrupa Konseyi'nin geliştirdiği standartlar daha geniş bir Avrupa entegrasyonunu oluşturur ve Avrupa Konseyi'nin taahhütlerine olan uyum Kopenhag siyasi kriterinin kendine has ve önemli bir bileşenidir. Yukarıda sözü geçen Sözleşmeye yönelik eğitim verilmesinde Avrupa Konseyi benzersiz bir tecrübeye sahiptir.

Bu eylemin uygulanmasında, Avrupa Konseyi'nin fiili tekel konumunda olduğu göz önünde bulundurularak, hibenin verilmesi, Mali Tüzüğü'nün Uygulama Kuralları'nın 168. maddesi 1.c. şıkkı uyarınca yapılmaktadır.

TR 05 01 06 Cinsiyet Eşitliğinin Teşvik Edilmesi

Cinsi: Hibe

Bu projenin ikinci bileşeni olan kadınlara yönelik şiddet ile mücadele etmenin uygulanması için Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu Türkiye ile bir anlaşma imzalanacaktır.

Konu ile ilgili politik hassasiyetin yanısıra, konunun Türkiye'deki kültürel, sosyal, bölgesel özelliklerinden dolayı, projenin verimli bir biçimde uygulanması için, farklı bölgelerde bu konunun yaygın olması, kapsamlı bir yaklaşımda bulunma, kadınlara karşı şiddet alanında tecrübe sahibi olma, devlet kurumları, sivil toplum örgütleri ve diğer paydaşlarla çalışma ve işbirliği yapma gibi hususları içeren Türkiye'deki durum hakkında fevkalade bilgi sahibi olmayı

gerektirmektedir. Bu projenin anlamlı bir biçimde uygulanması için tüm ilgili paydaşlara karşı tarafsız olunmalıdır.

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu Türkiye Ülke Ofisi yukarıda bahsedilen özellikleri biraraya getiren tek kurumdur. Fiili tekel olması durumundan ötürü, hibe verilmesi Mali Tüzüğü'nün Uygulama Kuralları 168. maddesi 1.c. şıkkı uyarınca yapılacaktır.

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu, hukuki danışmanlık, bahsi geçen durumun yaygın olması ile ilgili veri toplama, değişimin göstergeleri, erkeklerin müdahalesi ve korunma (men involvement and prevention), polisin ve devlet memurlarının eğitimi de dahil olmak üzere cinsiyet temeline dayanan şiddeti sonlandırmak ve dünya çapında yüzün üzerindeki ülkede yasal ve politik değişikliklere destek vermek üzere müdahalelerde bulunur. Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu 1971'den beri Türkiye'de faaliyet göstermektedir. Uluslararası Nüfus Fonu, Türk Parlamentosu, Devlet Bakanlıkları, Türk Silahlı Kuvvetleri, Üniversiteler ve Sivil Toplum Örgütleri ile stratejik ortaklık kurmuştur. Bu ortaklıklar verimli işbirliği yapma, karşılıklı kazanç sağlama ve Türk toplumunun ihtiyaçlarına yanıt verebilme hususlarında fayda sağlamıştır. Bölgesel medya eğitimi, yayınlar, medya, üniversite, parlamento ve 3. ülke programı çerçevesinde kamu kurumları ve sivil toplum örgütlerinde kapasite yapılanması aracılığı ile Uluslararası Nüfus Fonu son dört yıldır kadın hakları ve kadınlara yönelik şiddet hususundaki bilincin artmasına katkı sağlamıştır.

TR 05 02 08 Küçük İşletmeler Kredi Programı- 2. Aşama

Cinsi: Hibe

Türkiye'ye yönelik Avrupa Fonu'nun (KOBİ'ler için) ve Döviz Kuru Riski Telafi Fonunun (Exchange Risk Cover Fund) kurulması ve idare edilmesi bakımından, 1. ve 2. bileşenler için Avrupa Konseyi Kalkınma Bankasına bir teklif çağrısında bulunmaksızın hibe verilmesi öngörülmektedir. Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası ve Alman Kalkınma Bankası (KfW) her biri 20.000.000 Euro'ya kadar olmak üzere, bu projeye katkıda bulunacaklardır. Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası, fonun yönetimini Alman Kalkınma Bankasına aktaracaktır.

Avrupa Konseyi Bankası 36 üye ülkeye hizmet vermektedir. Türkiye Avrupa Konseyi Kalkınma Bankasının kurucu üyelerindedir ve hissedardır. Şu an Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası, Türk devlet bankalarına, hazine garantisi ile birlikte, orta ölçekli işletmeleri hedefleyen 200 milyon Euro'luk finansman fırsatı sağlamaktadır. Küçük İşletmeler Kredi Programı – İkinci Aşaması, özel ticari bankalar aracılığıyla, küçük işletmelere (50 çalışana kadar) ulaşabilmek bakımından Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası için tamamlayıcı bir araç olacaktır. Hem Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası hem de Alman Kalkınma Bankası ek fonlarla katkı sağladığı üzere, Avrupa Konseyi Kalkınma Bankasının dahil olması, projeye katkı (additionality) sağlamaktadır.

Alman Kalkınma Bankası (KfW) şu an, toplam 20.000.000 Euro'luk bütçeyle Türkiye'nin Güney Doğusunda üç ile yönelik bir MEDA projesi olan Küçük İşletmeler Kredi Programı- Birinci Aşama'yı (SELP-I) yönetmektedir. Alman Kalkınma Bankası'nın Ankara'da yeterli elemana ve bilgi sistem kapasitesine sahip bir Proje Uygulama Birimi vardır.

Küçük İşletmeler Kredi Programı – İkinci Aşama fonu, diğer uluslararası, iki taraflı özel sektör mali kurumlarının katılımına açık olacaktır.

Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası ile Alman Kalkınma Bankası arasında bir Katılım Anlaşmasının (Contribution Agreement) imzalanmasına olanak tanıyan hibe kararı, Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü'nün⁵ 2005 Hibeleri İş Programı dahilindedir.

Uluslararası Finans Kuruluşu olarak (uluslar arası kamu tüzel kişisi), Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası, Avrupa Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası ve Avrupa Kalkınma Bankası'nın kendine özgü özelliklerinden ötürü, Uygulama Kuralları'nın 168. maddesi (fiili tekel) Mali Tüzüğü'nün 110. maddesine uyarlanır.

TR 05 03 16 Türk İstatistik Sisteminin Geliştirilmesi – 2. Aşama

Cinsi: Hibe ve Hizmet

Türkiye'nin bu programa katılımını sağlamak maksadıyla, Üye Devletlere Yönelik İstatistik ile ilgili Çoklu Yararlanıcılı Program (Multi -beneficiary Programme for Statistics for Member States) için Avrupa Topluluğu İstatistik Ofisi tarafından hazırlanan uluslararası ihaleyi kazanan tarafla pazarlık usulü (negotiated procedure) yöntemiyle bir hizmet sözleşmesi yapılacaktır. Avrupa Topluluğu İstatistik Ofisi İhalesine tabi asli aktin süresini uzatma olasılığı ihaleyi kazanan tarafın sözleşme bildirisinde yer alacağı için, sözleşme, Uygulama Kurallarının 242. Maddesi 1.c) ve 242. Maddesi 2. b) uyarınca yapılacaktır.

8. YARDIMIN YÖNETİMİ

8.1. Proje Yönetimi

Sorumluluklar

Ulusal Yardım Koordinatörü (NAC) Phare/katılım öncesi aracı programlarının programlama ve izlenmesi konusunda genel bir yetkiye sahiptir.

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi (NAO) ve Ulusal Yardım Koordinatörü (NAC), Phare/katılım öncesi aracı (Phare Sınır Ötesi İşbirliği (CBC) dahil), ISPA (Katılım Öncesi Yapısal Politikalar (çevre-ulaştırma altyapıları) Aracı) ve SAPARD (Tarım ve Kırsal Kalkınma için Özel Geçiş Programı) ile Yapısal ve Uyum Fonları arasındaki eşgüdümü ortaklaşa olarak sağlamakla sorumludurlar.

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi (NAO) ve Program Yetkilendirme Görevlisi (PAO), programların, Komisyonun talimatnamelerinde yazılı prosedürler paralelinde yürütülmesini sağlayacaktır. Bu görevliler ayrıca, Finansman Anlaşmasının uygulanmasına ilişkin tüm sözleşmelerin, o zaman yürürlükte olan AB'nin devlet yardımları kuralları ile dış yardımların uygulanmasına yönelik prosedür ve standart belgeler kullanılarak imzalanmasını sağlayacaktır.

8.1.2 Proje büyüklüğü

Aşağıdaki sınırlı bir kesime eğitim sağlayan veya dar bir biçimde odaklanılmış konuya hitab eden kurumsal yapılanma projeleri hariç, tüm projeler 2 milyon Eurodan büyük olacaktır:

TR 05 01 04 Türk Avukatların Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi Hakkında Kademeli Olarak Eğitilmesi

TR 05 01 05 Bağımsız bir Polis Şikayet Komisyonu ve Türk Ulusal Polis ve Jandarması için bir Şikayet Sistemi

TR 05 03 01 Türkiye’de Ürün Güvenliği Sisteminin Oluşturulması için Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi

TR 05 03 03 Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığındaki Devlet Yardımları Genel Müdürlüğünün Kurumsal Kapasitesinin Artırılması

TR 05 03 08 Binalardaki Enerji Verimliliği ile ilgili olarak Kamu Bilincinin Artırılması

TR 05 03 08 Türk Limanları ve Kıyı Bölgelerindeki Trafik Yönetimi ve Çevre Güvenliğinin Artırılması

TR 05 03 10 Türk Telekomünikasyon Piyasasına Giriş Rejiminin İyileştirilmesi için Teknik Yardım

Ayrıca, TR 05 02 04 Türkiye-Bulgaristan Sınır Ötesi İşbirliği- Küçük Ölçekli Ortak Proje Fonu projesi için bütçe 0.5 milyon Euro’dur. Bu, Küçük Ölçekli Ortak Proje Fonu’nun (JSPF) finanse edeceği "insandan insana" faaliyetlerin (people to people) düşük tutarını yansıtmaktadır.

8.1.3 Sözleşmelerin yapılması ve sonuçlandırılması için son tarih ve programlama için son tarih

1) Tüm sözleşmeler en geç 30 Kasım 2007 tarihinde yapılmalıdır.

2) Aşağıdakiler hariç, tüm sözleşmeler en geç 30 Kasım 2008 tarihinden önce yürürlüğe konmalıdır: TR 05 03 11 ve TR 05 03 12 Projeleri için sözleşmelerin en geç yapılma tarihi 30 Kasım 2009; TR 05 02 08 projesi için sözleşmenin en geç yapılma tarihi Kasım 2012 olacaktır.

Bu süre bitimleri gösterge niteliğindedir ve ita amiri tarafınca kararlaştırılmalıdır. Bu program altında uygulanan projelerin sözleşme süreleri hiçbir durumda genel taahhüt tarihinden (Md. 166 (2) FR) sonra üç yılı geçemez. Yasal taahhüdün yapıldığı tarihten itibaren üç yıl içinde ödemeye sebep olmayan bütçe taahhütleri geri çekilecektir. (Md. 77 (3) FR)

3) Merkezi Olmayan Uygulama Sistemi (DIS) altında, tam (eksiksiz) bir ihale dosyası Temsilciliğe 30 Kasım 2006 tarihine kadar onayı için sunulmalıdır. Buna uyulmaması halinde, Yararlanıcı ülke Ortak İzleme Komitesini durumdan haberdar edecektir. Komite, Ulusal Fonun Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının 5. maddesine uygun olarak fonların yeniden tahsisini isteyebilir.

8.1.4 Çevresel Etki Değerlendirme ve Doğanın Korunması

Çevresel Etki Değerlendirmesi (EIA) Direktifinde⁶ belirtilen çevresel etki değerlendirmesi prosedürleri, Phare/katılım öncesi mali yardım programı altındaki tüm yatırım projeleri için tümüyle geçerlidir. Eğer Çevresel Etki Değerlendirmesi Direktifi tam olarak mevzuata geçirilmediyse, prosedürler bahsi geçen direktiflere benzer olmalıdır. Eğer bir proje, Çevresel Etki Değerlendirmesi Direktifinin 1. veya 2. Eki kapsamına giriyor ise Çevresel Etki Değerlendirmesi prosedürünün yürütülmesi belgelendirilmelidir.⁷

Eğer bir proje önemli doğa koruma alanlarını etkiliyorsa, Habitat Direktifinin 6. maddesine göre yapılacak uygun bir değerlendirme ile belgelendirilmelidir.⁸

Tüm yatırım projeleri, topluluğun ilgili çevre mevzuatına uygun şekilde yürütülecektir. Proje fişleri her bir yatırım projesi altında yürütülen aktivitelerin tipine göre, Topluluğun çevre alanındaki ilgili mevzuatı ile uyumlu özel hükümler içerecektir.

8.2. Mali Yönetim

8.2.1. Prensip ve Sorumluluklar

Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin başkanlık ettiği, Hazine Müsteşarlığındaki Ulusal Fon, programın mali yönetimini gözetecek ve Avrupa Komisyonu’na rapor vermekle sorumlu olacaktır. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Phare/katılım öncesi araç fonlarının genel olarak mali yönetiminden ve Phare/katılım öncesi araç fonlarının bir programından, o programın kapanışına kadar tam olarak sorumludur.

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, raporlama ve mali yönetime ilişkin Phare kural, tüzük ve prosedürlerine riayet edilmesini ve bir raporlama ve proje bilgi sisteminin çalışır durumda olmasını temin eder.

Komisyon, fonları, Komisyon ve Türkiye Hükümeti arasında 14 Şubat 2002’de imzalanan ve 3 Eylül 2003’te tadil edilen Mutabakat Zaptı uyarınca Ulusal Fona transfer edecektir.

Bütün ödemeler, Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin talebi üzerine, Ulusal Fon tarafından Merkez Bankası’nda açılacak ve yönetilecek Avro cinsinden münferit bir hesaba, aktarılacaktır. Bütün banka hesapları prensipte, faiz getirisi sağlayan hesap olacaktır.

Mali tüzüğün uygulama kurallarının 3. ve 4. maddelerine göre tahakkuk etmiş faizler yararlanıcı ülkeye aittir. Ancak, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tahakkuk eden faizin tamamının ulusal bütçeye gelir olarak kaydedilmesini temin etmelidir. Ayrıca, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi faizin Perseus yoluyla düzenli olarak bildirilmesini sağlayacaktır.

8.2.2. Ulusal Fona Ödemeler

Yerel olarak yönetilecek⁹ fonların yüzde yirmisi oranında bir ilk ödeme¹⁰, Ulusal Fon ile Merkezi Finans ve İhale Birimi/Uygulama Birimleri arasında Finansman anlaşması ve uygulama anlaşmalarının imzasını müteakip Ulusal Fona aktarılacaktır. Ayrıca, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi (NAO), Ulusal Fon ile Merkezi Finans ve İhale Birimi/Uygulama Birimleri arasındaki bilgi akışını ve ödeme fonksiyonunun nasıl ele alındığını gösterir şekilde, ortaya konan sistemin bir tanımını ve Program Yetkilendirme Görevlisinin (PAO) atamasını Komisyon’a bildirmek zorundadır.

Yerel olarak¹¹ yönetilen fonların yüzde otuz oranında iki müteakip ödeme¹² yapılacaktır. İkinci ödeme

halihazırdaki toplam bütçenin¹³ yüzde beşi Merkezi Finans ve İhale Birimi/Uygulama Birimleri tarafından harlandıktan sonra başlatılacaktır. Üçüncü ödeme, halihazırdaki toplam bütçenin¹⁴ yüzde otuz beşi harlandıği vakit istenebilir.

Son olarak, dördüncü ödeme halihazırdaki toplam bütçenin¹⁵ yüzde yetmiş harlandıktan ve bütün sözleşmeler imzalandıktan sonra yapılacaktır.

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi istisnai olarak, kararlaştırılan yüzdelerden daha fazla bir ödemeyi, nakit akışı tahmini ile nakit akışı ihtiyaçlarının müteakip dönemde bu yüzdeyi geçeceğini gösterebilirse, talep edebilir. Ulusal Fon, Merkezi Finans ve İhale Birimi ve Uygulama Birimleri hesaplarına program için yatırılan fonların yekunu, halihazırdaki toplam bütçenin yüzde onbeşini geçtiği durumlarda, Komisyon istisnai olarak, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi mevcut fonlarla sözleşme şartlarının yerine getirilemediğini usulüne uygun olarak doğrulanmış kanıtlarla sağlayabilirse, ödemeye izin verebilir.

8.2.3. Ulusal Fondan Uygulama Birimlerine Ödemeler

Ulusal Fon, ödemeleri, Ulusal Fon ile Uygulama Birimleri/Merkezi Finans ve İhale Birimi arasında imzalanan Uygulama Anlaşmalarına uygun olarak, Merkezi Finans ve İhale Birimine yapacaktır. Program için banka hesapları Ulusal Fonun Kurulmasına ilişkin Mutabakat Zaptının 13 maddesi uyarınca programın mali yönetiminden sorumlu Uygulama Birimi/Merkezi Finans ve İhale Birimi adına açılır.

Uygulama, Merkezi Olmayan Uygulama Sistemini takip ettiği sürece, her bir münferit Finansman Anlaşması, Avrupa Komisyonu tarafından önceden onaylanacaktır. Ulusal Fonun kendisinin Merkezi Finans ve İhale Birimi/Uygulama Birimi için ödeme ajansı olduğu durumlarda, Ulusal Fon'dan Merkezi Finans ve İhale Birimi'ne ödeme olmayacaktır. Merkezi Finans ve İhale Birimi, Ulusal Görevlendirme Yetkilisi tarafından Ulusal Yardım Koordinatörüne danışıldıktan sonra atanan bir Program Yetkilendirme Görevlisi tarafından yönetilecektir. Program Yetkilendirme Görevlisi, Merkezi Finans ve İhale Birimi/Uygulama Biriminin yürüttüğü tüm işlemlerden sorumlu olacaktır.

8.2.4. Topluluk Programları ve Ajanslarına katılım için Ulusal Fon'a Yapılan Ödemeler

Ulusal Fon'a, Topluluk Programları ve Ajanslarına katılım için AT'nin tüm katkısını kapsayan tek bir ödeme yapılacaktır. Bu ödeme, Finansman Zaptının imzasının ardından ve Ulusal Fon'un talebi üzerine yapılacaktır.

Bu ödeme, programın geri kalanı için yapılan ödemelerden ayrıdır. Her bir programa Phare/katılım öncesi aracı katkısı, ancak bu programa katılımın koşullu ve gerekliliklerini ortaya koyan Mutabakat Zaptı veya Ortaklık Konseyi Kararı yürürlüğe girince transfer edilecektir.

Mutabakat Zabıtlarının bazılarının yürürlüğe girmesinde herhangi bir gecikme olduğu takdirde, Ulusal Fon'a yapılacak ödeme iki veya daha fazla dilime bölünebilir, böylelikle yürürlükteki programlar için gerekli fonların yüzde yüzü derhal ödenebilecektir. Ulusal Fon, Komisyonun Programlar ile ilgili Genel Müdürlüğü'nün ödeme çağrısını müteakip ve talep edilen süreler zarfında, fonların Komisyona geri gönderilmesinden sorumlu olacaktır.

8.2.5. Sözleşmeyle İlgili Alıkoyma Maddelerinin Olması Durumunda Ödemeler

Sözleşmeyle ilgili alıkoyma maddelerinin (teminat dönemi için alıkonan fonlar) olduğu sözleşmelerde, Uygulama Birimi, söz konusu fonların sadece alıkoyma maddeleriyle ilgili ödemelerde kullanılacağını temin etmenin yanı sıra son ödeme tarihi gelene kadar fonların muhafazasından da tam anlamıyla sorumludur.

Ayrıca, Uygulama Birimi, alıkoyma maddeleriyle ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmesinde yükleniciye karşı tam olarak sorumludur. Son ödemelerin yapılmasından sonra yüklenicilere hala ödenmemiş fonlar, Komisyona iade edilecektir.

8.2.6. Harcamaların Sona Erdirilmesi ve Hesapların Temizlenmesi

Sözleşmelerin yerine getirilmesinden sonra en geç sekiz ay içerisinde, Ulusal Fon (NF), AB katılım öncesi desteğini ve ortak finansmanı da içeren harcamalara yönelik nihai bildirimini ve devredilen hesapların düzgünlük, kesinlik ve doğruluğuyla ilgili onay belgesini sunacaktır. Bu aşamada, son olarak belgelendirilmiş harcama, uygulama sırasında yükleniciyle anlaşılması olan herhangi bir tasarruf ve kesinti çıkarılmış halde sözleşmenin asıl değerine eşit olmalıdır. Ayrıca bu miktar, sözleşmeyle ilgili alı konan ödenmemiş miktarların ilavesi ile yapılan ödemelere de eşit olmalıdır.

Eğer Komisyondan yapılan ödemeler, son olarak belgelendirilmiş harcamaları geçerse, Ulusal Fon, fazla miktarı nihai bildirim sunulduğunda Komisyona geri verir. Eğer gerçekleştirilmemiş ödemeler varsa (sözleşmeyle ilgili alıkoyma fonları hariç), Ulusal Fon, ödemelerin ne zaman tamamlanacağına ilişkin bir açıklama ve tahmini bütçe sunmalıdır. Ulusal Fon, gerçekleştirilmemiş ödemeler ve sözleşmeye ilişkin olarak alı konan fonlar ile ilgili gelişmeleri, üç aylık dönemler halinde rapor etmelidir. Eğer bunlar yükleniciye ödenmezse, Komisyona geri verilmelidir.

Nihai Bildirim değerlendirilmesinden sonra, Komisyon, harcamanın Topluluk kurallarına göre gerçekleştirilmediğini saptarsa, Topluluk finansmanı kapsamında çıkarılması yönündeki görüşünü belirtecektir.

Komisyonun kontrolle ilgili sonuçları ve harcamanın finansman dışında kalacağı yönündeki Komisyon kararları, yazılı cevabın ulaştırılması için bir aylık süre tanınacak şekilde NF'ye yazılı olarak bildirilecektir.

NF'nin yazılı cevabının alınmasından sonra bir ay içerisinde herhangi bir anlaşma sağlanamazsa Komisyon, Topluluğun uğradığı zararın yanı sıra ihlalin durumunu, önemini ve riayetsizliğin ne derecede olduğunu göz önünde bulundurarak hariç tutulacak miktarı saptayacak ve karar verecektir.

Hariç tutulacak miktarlara ilişkin kararın ardından, uygun görülmeyen tüm harcamalar, aşağıda şart koşulan müteakip finansman cezalandırmaları ve usulsüzlüklerin ele alınmasına hâle getirmeksizin karşılanacaktır.

Fonlar, Ulusal Fondan doğrudan geri ödeme yoluyla yada Topluluk kurallarına uygun olarak tazminat yoluyla karşılanacaktır.

9. İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Projenin uygulanması Ortak İzleme Komitesi (OİK) tarafından izlenecektir. Ortak İzleme Komitesi, Ulusal Yardım Koordinatörü, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ve Komisyon birimlerinden oluşur. OİK, Finansman Anlaşması ve Katılım Ortaklığı belgesinde yer alan amaçların karşılanması yönündeki gelişmelerinin değerlendirilmesi amacıyla tüm Phare/ katılım öncesi aracı destek programlarının incelenmesi için yılda en az bir kez toplanır. OİK, önceliklerin değiştirilmesi veya Phare/ katılım öncesi aracı fonlarının yeniden tahsisi konusunda tavsiyeler verebilir. Ayrıca, OİK, katılım öncesi AB fonlu tüm yardım programlarının (Phare/ katılım öncesi aracı, ISPA, SAPARD) gelişimini incelemek amacıyla yılda bir kez toplanacaktır.

Phare / katılım öncesi programı için, Ortak İzleme Komitesine, Ulusal Yardım Koordinatörü, her bir Uygulama Biriminin (Merkezi Finans ve İhale Biriminin) Program Yetkilendirme Görevlisi ve Komisyon birimlerinden müteşekkil Sektörel İzleme Alt Komiteleri (SİAK) yardımcı olacaktır. Sektörel İzleme Alt Komiteleri, Ortak İzleme Komitesi tarafından uygun izleme sektörlerinde bir araya getirilen her bir programın ilerlemesini, bileşenleri ve sözleşmeleriyle beraber detaylı şekilde gözden geçirecektir. Her sektör, Uygulama Birimlerince hazırlanacak düzenli izleme raporları ve bağımsız değerlendirme ekibince gerçekleştirilecek ara değerlendirme temelinde bir Sektörel İzleme Alt Komitesince idare edilecektir. Sektörel İzleme Alt Komiteleri, gerçekleştirileceklerini temin ederek programların/projelerin yönetimi ve proje tasarımı konularında tavsiye kararları ortaya koyar. Sektörel İzleme Alt Komiteleri, Ortak İzleme Komitesine rapor verecek ve o sektörde AT tarafından finanse edilen tüm programlar ile ilgili detaylı raporları ileticektir.

Komisyon Birimleri, programın, ara (interim) (merkezi veya merkezi olmayan) ve / veya sonradan (ex-post) değerlendirmelere tabi olmasını sağlayacaktır.

10.DENETİM, MALİ KONTROL, SAHTECİLİĞİN ÖNLENMESİNE YÖNELİK TEDBİRLER, ENGELLEYİCİ VE DÜZELTİCİ EYLEMLER

10.1. Komisyon ve Avrupa Sayıştay'ının Gözetim ve Mali Kontrolü

Tüm Finansman Anlaşmaları ve yapılan sözleşmeler, Komisyon'un (Avrupa Sahteciliği Önleme Ofisi dahil) gözetim ile mali kontrolüne ve Avrupa Sayıştayının denetimine tabidir. EDIS, faydalanıcı ülkedeki Uygulama Birimlerine uygulanmadığı sürece, buna ilgili aday ülkede Delegasyon tarafından yürütülen, ihale ve sözleşmelerin önceden tetkiki gibi önlemler dahildir.

Topluluğun mali çıkarlarının etkin şekilde korunmasını teminen, Komisyon (Avrupa Sahteciliği Önleme Ofisi dahil), (Euratom EC) 2185/96¹⁶ sayılı Konsey Tüzüğünde öngörülen prosedürlere uygun olarak yerinde kontrol ve denetimler uygulayabilir.

Yukarıda açıklanan kontrol ve denetimler Topluluk fonlarını alan tüm yüklenici ve alt-yüklenicilere uygulanabilir.

Ulusal Fon'un ve uygulanabildiği yerlerde Merkezi Finans ve İhale Biriminin ve ilgili Uygulama Birimlerinin hesapları ve işlemleri; Komisyonun ve Avrupa Sayıştay'ının¹⁷ sorumlulukları saklı kalmak üzere, Komisyonun takdiri üzerine, Komisyon tarafından veya dışarıdan bir denetçiye ihale edilerek kontrol ettirilebilir.

10.2. Faydalanıcı Ülkenin Yükümlülükleri

10.2.1. Denetim ve Mali Kontrol

Phare/ katılım öncesi aracı fonlarının sağlam mali yönetiminin sağlanması amacıyla, Faydalanıcı Ülke genel kabul görmüş ilkeler ve mevcut standartlarla uyumlu bir yönetim ve kontrol sistemine sahip olmalıdır. Bu sistem Mali Tüzüğü'nün 164. maddesinde hükmolunan gereklilikleri yerine getirmeli ve özellikle Topluluk yardımı üzerindeki istihkakların doğruluğu, düzgünlüğü, ve uygunluğuna ilişkin yeterli güvence sağlamalıdır.

Faydalanıcı Ülkenin yönetim ve kontrol sistemleri, 438/2001¹⁸ sayılı Komisyon Tüzüğü'nün madde 7 (2)'sinde belirtildiği üzere, yeterli denetim takibi sağlamalıdır.

Yetkili ulusal mali kontrol makamı, programın uygulanmasında rol alan tüm aktörlere ilişkin uygun mali kontroller yapacaktır.

Her yıl bir denetim planı ve yürütülen denetimlerin sonuçlarının ve ana tavsiyelerinin bir özeti ve geçmiş tavsiyelere ilişkin takibin ana hatları Komisyon'a gönderilecektir. Denetim raporları Komisyon'un tasarrufu altında olacaktır.

10.2.2. Engelleyici Önlemler

Faydalanıcı ülke ihale veya hibe tahsis prosedürünün herhangi aşamasında olduğu kadar, ilgili sözleşmelerin uygulanması aşamasında da, aktif ve pasif yolsuzluğun¹⁹ engellenmesi ve karşı çıkılmasına yönelik uygun önlemleri alır.

Programın uygulanmasından sorumlu personel de dahil, faydalanıcı ülkedeki yetkililer, herhangi bir çıkar çatışması riskinden kaçınmak amacıyla gerekli önlemleri alır ve bu tarz bir çıkar çatışması olması yada ortaya çıkması ihtimalinin oluşması durumunda Komisyon'u derhal bilgilendirir.

10.2.3. Sahteciliğin Önlenmesine Yönelik Tedbirler ve Düzeltici Eylemler

Yararlanıcı ülkeler, öncelikle, ulusal veya Topluluk kontrollerini müteakip, şüpheli ve gerçekleşen sahtecilik ve usulsüzlük vakalarının araştırılmalarını ve tatmin edici şekilde ele alınmalarını sağlamakla yükümlüdürler.

Ulusal otoriteler, 1681/94²⁰ sayılı Komisyonun Tüzüğünde öngörülene benzer bir kontrol ve raporlama mekanizmasının işlemlerini sağlayacaklardır.

Özellikle, tüm şüpheli ve gerçekleşen sahtecilik²¹ ve usulsüzlük²² vakaları ile bunlara ilişkin olarak ulusal yetkililerce alınan tüm tedbirler, geçikmeksizin Komisyon servislerine bildirilmelidir. Eğer rapor edilecek herhangi bir şüpheli ve gerçekleşen sahtecilik ve usulsüzlük vakaları yok ise, yardım alan ülke her üç aylık dönemin bitimini takiben iki ay içinde Komisyon'u bu konuda bilgilendirecektir.

Uygunsuzluk veya sahtecilik durumunda, Faydalanıcı Ülke o uygunsuzluğa ilişkin gerekli mali düzeltmeyi

yapacaktır. Faydalanıcı Ülkenin yaptığı düzeltmeler Topluluk katkısının tamamını veya bir kısmını iptal etmeye dayanmalıdır. Bu şekilde serbest bırakılan Topluluk fonları, Ulusal Fona ilişkin Mutabakat Zaptının 5.maddesi doğrultusunda, Ulusal Fon tarafından programın amaçları doğrultusunda kullanılabilir.

Pasif yolsuzluk, kasıtlı olarak bir memurun doğrudan yada bir aracı vasıtasıyla, herhangi bir çıkarı (avantajı) talepte bulunması veya kendisi veya bir şahıs için kabul etmesi veya böyle bir çıkar taahhüdünü kabul etmesi veya görevine uygun faaliyette bulunmaktan kaçınması veya Avrupa Topluluklarının mali çıkarlarına zarar verecek veya verebilecek şekilde resmi görevini ihlal eden faaliyette bulunması olarak tanımlanabilir.

10.3. Usulsüzlük veya Sahtecilik Durumunda Fonların Geri Alınması

Programın uygulaması sırasında veya bir denetim sonucu tespit edilen kanıtlanmış herhangi usulsüzlük²³ veya sahtecilik²⁴ fonların Komisyon tarafından geri alınmasına sebebiyet verecektir.

Gerekli soruşturmalardan sonra Komisyon;

(a) Faydalanıcı Ülkenin uygunsuzlukların önlemesi, tespiti ve düzeltilmesine ilişkin yükümlülüklerine uymadığına,

(b) bir projenin uygulamasının, tahsis edilen yardımın bir kısmına veya tamamına uygun olmadığına,

(c) yönetim veya kontrol sisteminde uygunsuzluklara neden olabilecek ciddi aksaklıklar olduğuna

karar verirse, söz konusu programa ilişkin sonraki finansmanı askıya alabilir, ve gerekçelerini belirterek, Faydalanıcı Ülkenin yorumlarını iletmesini ve uygun olduğu ölçüde belirlenen zaman dilimi içinde düzeltmeleri yapmasını isteyebilir.

Komisyon tarafından tespit edilen süre sonunda bir anlaşmaya varılamamışsa ve gerekli düzeltmeler yapılmamışsa - Faydalanıcı Ülkenin yorumunu da dikkate alarak – Komisyon üç ay içinde aşağıdakilere karar verebilir:

(a) söz konusu program için herhangi bir ödemenin iptali veya azaltılması, veya

(b) ilgili programa tahsis edilen yardımın tamamını veya bir kısmını iptal ederek gerekli mali düzeltmelerin yapılması.

Komisyon bir düzeltmenin miktarına karar verirken, orantılılık ilkesini, usulsüzlüğün tipini ve Faydalanıcı Ülkenin yönetim ve kontrol sisteminde bulunan eksikliklerin boyutunu ve mali etkilerini dikkate alacaktır.

Yukarıda (a) ve (b) ile ifade edilen kararların alınmaması durumunda, programın finansmanı ivedilikle devam edecektir.

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, kullanılmamış fonların veya yanlış ödenmiş miktarların, bildirim tarihinden itibaren altmış gün içinde geri ödenmesini temin edecektir. Eğer Ulusal Yetkilendirme Görevlisi (NAO) ödenecek miktarı Komisyona iletmez ise, yararlanıcı ülke Komisyona aynı miktarı ödemekle yükümlü olacaktır.

Geç ödemelerdeki faiz oranı, Mali Tüzük'te belirtilen hükümler uyarınca, ödenmeyen toplam üzerinden alınacaktır.

11.GÖRÜNÜRLÜK VE TANITIM

Program Yetkilendirme Görevlisi, programdan finanse edilen tüm faaliyetlerin uygun şekilde tanıtılmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamaktan sorumlu olacaktır. Bu, Komisyonla yakın işbirliği içinde gerçekleştirilecektir. Daha fazla ayrıntı, "Görünürlük/Tanıtım" ekinde yer almaktadır.

12. ÖZEL KOŞULLAR

Üzerinde anlaşmaya varılmış taahhütlerin, Türk Hükümeti'nin kontrolü dahilindeki nedenlerle yerine getirilmemesi halinde, Komisyon, kendisi takdir etmek üzere programı, tamamını veya bir bölümünün iptali ve/veya kullanılmamış fonların katılım öncesi mali yardımın hedeflerine uygun diğer amaçlar için yeniden tahsisi amacıyla gözden geçirebilir.

Ek 3

AVRUPA BİRLİĞİ KATILIM ÖNCESİ PROGRAMLARININ BİLGİLENDİRME VE TANITIMI HAKKINDA EK

1. Amaç ve kapsam

Avrupa Birliği katılım öncesi programlarından alınacak yardımla ilgili bilgilendirme ve tanıtım tedbirlerinin, tüm başvuran ülkelerde AB hareketi konusunda kamusal bilinci ve şeffaflığı artırması ve bu tedbirlerin tutarlılığını resmetmesi amaçlanmaktadır. Bilgilendirme ve tanıtım katılım öncesi programdan sağlanacak bir mali yardımı içerebilir.

2. Genel prensipler

Finansman Zaptının ve diğer yardım kaynaklarının uygulamasıyla görevli ilgili Program Yetkilendirme Görevlisi yerinde tanıtımdan sorumlu olacaktır. Tanıtım, bu amaçla alınan tedbirler hakkında bilgilendirilen Komisyon Temsilciliği ile işbirliği içinde gerçekleştirilecektir.

Ulusal veya yerel düzeyde yetkili makamlar, bu düzenlemelerin etkin olarak uygulanmasına yönelik uygun idari adımları atacaklar ve Avrupa Komisyonu Temsilciliği ile işbirliği yapacaklardır.

Aşağıda belirtilen bilgilendirme ve tanıtım tedbirleri, Yapısal Fonları düzenleyen Tüzük hükümlerine ve kararlara dayalıdır. Bu Tüzük ve kararlar;

- 1159/2000 (EEC) sayılı Tüzük, Avrupa Birliği Resmî Gazetesi No: L130/30, 31 Mayıs 2000,

- 31 Mayıs 1994 tarihli Komisyon Kararı; Avrupa Birliği Resmî Gazetesi No: L152/39, 18 Haziran 1994,

ISPA ile ilgili özel hükümler aşağıdaki kararda yer almaktadır:

- 22 Haziran 2001 tarihli Komisyon Kararı; Avrupa Birliği Resmî Gazetesi No: L182/58

Bilgilendirme ve tanıtım tedbirleri yukarıda belirtilen Tüzük ve kararlardaki hükümler ile uyumlu olmalıdır. Ulusal, bölgesel ve yerel makamlar için uyum ile ilgili bir rehber ülkenin Avrupa Komisyonu Temsilciliği'nden temin edilebilir.

3. Katılım öncesi programlar ile ilgili bilgilendirme ve tanıtım

Bilgilendirme ve tanıtım, Finansman Anlaşması süresi için ulusal, bölgesel ve yerel yetkili makamlar tarafından, Avrupa Komisyonu Temsilciliği ile işbirliği içerisinde tanımlanan tutarlı tedbirler bütünü olmalıdır ve hem programları hem de diğer yardım kaynaklarını kapsamalıdır.

Tek tek projeler için bilgilendirme ve tanıtımın maliyeti, söz konusu projenin bütçesi içerisinden karşılanacaktır.

Katılım öncesi programlar uygulandığında, aşağıdaki (a) ve (b)'de yer alan tedbirler bütünü uygulanacaktır:

(a) Başvuran ülkelerin yetkili makamları, programların ve diğer yardım kaynaklarının içeriğini en uygun şekilde yayımlayacaklardır. Bu tür dokümanların uygun şekilde dağıtılmasını garanti altına alacaklar ve ilgili taraflar için ellerinde hazır bulunduracaklardır. Oluşturulan bilgilendirme ve tanıtım malzemelerinin uygulayıcı ülke sathında tutarlı sunumunu garanti altına alacaklardır.

(b) Yerinde bilgilendirme ve tanıtım tedbirleri şunları içerecektir:

(i) Bedeli 1 milyon Euro'yu aşan altyapı yatırımları olması halinde;

- yukarıda, 2. paragrafta belirtilen Tüzük ve Karar hükümlerine uygun olarak kurulması ve teknik şartname rehberinin ülkedeki Avrupa Komisyonu Temsilciliği tarafından temin edilmesi koşuluyla, ilgili yerlere ilan tahtaları yerleştirilmesini,

- yukarıda, 2. paragrafta belirtilen Tüzük ve Karar hükümlerine uygun olarak kurulması ve teknik şartname rehberinin ülkedeki Avrupa Komisyonu Temsilciliği tarafından temin edilmesi koşuluyla, halkın erişimine açık yerlere kalıcı hatıra plakaları yerleştirilmesini.

(ii) Yerel potansiyeli geliştirmeye yönelik tedbirler, katılım öncesi programlardan yararlanan tüm diğer tedbirler ve üretken yatırımlar olması halinde;

- yukarıda, paragraf 3(b)(i)'de belirtilen hükümlere uygun olarak potansiyel lehdarları ve genel olarak halkı katılım öncesi yardımlar konusunda bilinçlendirme tedbirlerini,

- böyle bir başvuru için doldurulması gereken formlarda; AB'den gelen yardımın, özellikle de yukarıda belirtilen hükümlere uygun olarak sağlanan katılım öncesi yardımların gösterilerek, kısmen katılım öncesi yardımlardan finanse edilen genel yardımlar için başvuranları hedef alan tedbirleri.

4. AB yardımlarının iş çevrelerinde, potansiyel lehdarlar ve genel olarak halk arasında görünürlüğü

4.1. İş çevreleri

İş çevreleri kendilerini doğrudan ilgilendiren bu yardımlarla olabildiğince yakın ilişkide olmalıdır.

Yardımların uygulanmasından sorumlu olan makamlar, bilginin, potansiyel lehdarlara, özellikle de KOBİ'lere ulaşması için gerekli uygun kanalların varlığını garanti etmelidirler. Bunlar uygulanacak idari usullere ilişkin bilgileri içermelidir.

4.2. Diğer potansiyel lehdarlar

Yardımların uygulanmasından sorumlu makamlar, bilginin, eğitim, istihdam veya insan kaynaklarının geliştirilmesi gibi tedbirlerden yararlanan veya yararlanma ihtimali olan herkese ulaşması için gerekli uygun kanalların varlığını garanti etmelidir. Bu amaçla; istihdam, iş ve iş grupları, eğitim merkezleri ve sivil toplum kuruluşları ile ilgili mesleki eğitim birimleri arasında işbirliğini sağlamalıdır.

Formlar

Ulusal, bölgesel ve yerel makamlar tarafından duyurular, başvuru ve nihai lehdar veya böyle bir yardım için seçilme yeterliliğine sahip diğer kişiler için tasarlanan formlar, AB'nin ve özellikle ilgili katılım öncesi yardımın mali destek sağladığını gösterir nitelikte olacaktır. Lehdarlara gönderilen yardım bildirisini söz konusu program tarafından sağlanan yardımın miktarını veya yüzdesini içerecektir. Eğer bu tür dokümanlar ulusal veya bölgesel amblemler taşıyorlar ise, aynı zamanda aynı büyüklükte AB logosunu da taşıyacaklardır.

4.3. Genel halk

Medya

Yetkili makamlar medyayı AB tarafından finansman katkısı sağlanan faaliyetler ve özellikle katılım öncesi programlar ile ilgili olarak en uygun şekilde bilgilendirecektir. Böyle bir bilgilendirmede, bu katkı adilene bir biçimde yansıtılacaktır.

Bu amaçla, faaliyetlerin başlaması (Komisyon tarafından benimsendikten sonra) ve uygulama aşamasındaki önemli safhalar, özellikle yerel basın (yazılı basın, radyo ve televizyon) nezdinde, bilgilendirme tedbirlerine tabi olacaktır. Başvuran ülkedeki Avrupa Komisyonu Temsilciliği ile uygun işbirliği garanti edilmelidir.

Önceki iki paragrafta ortaya konan prensipler basın açıklamaları veya tanıtım bildirimleri gibi ilanlar için geçerlidir.

Bilgilendirme faaliyetleri

Bir kısmı katılım öncesi programlardan yararlanılarak finanse edilen konferanslar, seminerler, fuarlar ve sergiler gibi bilgilendirme faaliyetlerini organize edenler AB katkısını açıkça ortaya koymayı da üstleneceklerdir. Şartlara bağlı olarak, toplantı odalarında Avrupa bayraklarının yer alması, dokümanlar üzerinde AB logosunun bulunması şeklinde fırsatlar değerlendirilebilir. Başvuran ülkede bulunan Avrupa Komisyonu Temsilciliği gerektiğinde bu tür faaliyetlerin hazırlık ve uygulamasında yardımcı olacaktır.

Bilgilendirme araçları

Katılım öncesi yardımlardan finanse edilen veya finansmanına katkı sağlanan programlar veya benzer tedbirler hakkındaki yayınlar (broşür ve kitapçıklar gibi), başlık sayfasında, ulusal veya bölgesel amblemin kullanıldığı durumda, AB logosunu taşımanın yanı sıra AB katkısını da açıkça göstermelidir.

Bu tür yayınların önsöz içermesi halinde, AB katkısının açıkça ortaya konması açısından başvuran ülkedeki sorumlu kişi ile birlikte Komisyon adına Komisyon Temsilcisinin imzası bulunmalıdır.

Bu tür yayınlar ilgili tarafların bilgilendirilmesi konusunda sorumlu olan ulusal ve bölgesel makamlara atıfta bulunacaktır.

Yukarıda bahsedilen ilkeler işitsel-görsel araçlar için de geçerlidir.

5. İlan tahtaları, hatıra plakaları ve posterler ile ilgili özel düzenlemeler

Katılım öncesi programlar tarafından kısmen finanse edilen tedbirlerin görünürlüğünü temin etmek amacıyla, başvuran ülkeler aşağıdaki bilgilendirme ve tanıtım tedbirlerine uyulmasını garanti edeceklerdir.

İlan tahtaları

Yatırımın finansmanına AB katkısı ile ilgili bilgi içeren ilan tahtaları, AB katkısının 1 milyon Euro veya daha fazla olduğu tüm proje mekanlarına yerleştirilecektir. Yetkili ulusal veya bölgesel makamlar kendilerinin projede yer aldıklarına ilişkin ilan tahtası yerleştirmeseler dahi AB katkısını belirten özel bir ilan tahtası yerleştirilecektir. İlan tahtaları faaliyetin ölçeğine (AB'den sağlanan katkının miktarı dikkate alınarak) göre fark edilir bir büyüklükte olmalıdır ve yukarıda bahsi geçen ve Avrupa Komisyonu Temsilciliğinden temin edilebilen teknik rehberdeki talimatlara uygun şekilde hazırlanmış olmalıdır.

İlan tahtaları için tamamlanmasından sonra 6 ay daha yerleştirildikleri yerde kalacak ve mümkün olması halinde yerine yukarıda bahsi geçen teknik rehberde belirtilen özelliklere uygun hatıra plakaları yerleştirilecektir.

Hatıra plakaları

Genel halkın erişimine açık yerlere (kongre merkezleri, havaalanları, istasyonlar vb.) kalıcı hatıra plakaları yerleştirilmelidir. AB logosuna ek olarak, bu tür plakalar ilgili katılım öncesi programla birlikte AB'nin mali katkısından da bahsetmelidir.

Bir ulusal, bölgesel ve yerel makam veya bir başka lehdar, bedeli 1 milyon Euro'yu aşmayan projeler ile ilgili olarak bir ilan tahtası, hatıra plakası yerleştirmeye, poster asmaya veya bilgilendirme amaçlı başka tür bir adım atmaya karar verdiğinde AB katkısı da gösterilmelidir.

6. Son hükümler

İlgili ulusal, bölgesel veya yerel makamlar, uygun olduğunu düşünmeleri halinde, her halükarda ek tedbirler yürürlüğe koyabilirler. Avrupa Komisyonu Temsilciliğine danışacaklar ve onları girişimleri konusunda bilgilendireceklerdir; böylece, uygulama konusunda Temsilciliğin uygun şekilde katkı sunması sağlanabilecektir.

Bu hükümlerin uygulanmasını kolaylaştırmak için Komisyon gerektiğinde ilgili Temsilcilikleri vasıtasıyla tasarım taleplerine rehberlik etmek mahiyetinde teknik yardım sağlayacaktır. Detaylı tasarım yönergelerini içeren bir rehber ilgili ülke dilinde ve elektronik ortamda hazırlanacak ve ilgililere talep üzerine verilebilecektir.

1 1605/2002 sayılı ve 25 Haziran 2002 tarihli Konsey Tüzüğü; Resmî Gazete sayı L248, 16.9.2002, syf.1

2 1266/1999 sayılı ve 21 Haziran 1999 tarihli Konsey Tüzüğü; Resmî Gazete sayı L161, 26.6.1999; syf.68

3 769/2004 sayılı ve 21 Nisan 2004 tarihli Konsey Tüzüğü

4 Phare Programlama Rehberinin bölüm 11 ve Ek 4'üne bakınız

5 769/2004 sayılı ve 21 Nisan 2004 tarihli Konsey Tüzüğü

6 85/337/AET sayılı Direktif, 5/7/1985 tarih ve L 175/40 sayılı Resmî Gazete

7 İlgili yatırım proje fişinin ÇED ekinde

8 İlgili yatırım proje fişinin Doğa Koruma Ekinde

9 Mali Tüzüğün Uygulama Kurallarına ilişkin 105 (1) maddesinde belirtilen ön finansmanı temsil eden

10 Topluluk Programları için öngörülen miktar hariç

11 Topluluk Programları için öngörülen miktar hariç

12 Mali Tüzüğün Uygulama Kurallarına ilişkin 105 (1) maddesinde belirtilen ön finansmanın yenilenmesi veya ara ödemeleri temsil eden

13 Topluluk Programları için öngörülen miktar hariç

14 Topluluk Programları için öngörülen miktar hariç

15 Topluluk Programları için öngörülen miktar hariç

16 11 Kasım 1996 tarih ve 2185/96 sayılı Konsey Tüzüğü, 15.11.1996 tarih ve L 292 sayılı Resmî Gazete syf.2

17 Çerçeve Anlaşma ile ilişkili olarak, Finansman Anlaşmasının Genel Hükümlerine atfen

18 2 Mart 2001 tarih ve 438/2001 sayılı Komisyon Tüzüğü, 3.3.2001 tarih ve L 63 sayılı Resmî Gazete, syf.21

19 Aktif yolsuzluk, kasıtlı olarak doğrudan yada bir aracı vasıtasıyla çıkar sağlamak üzere bir görevlinin kendisi için veya 3. bir şahıs için bir faaliyette bulunması veya görevine uygun faaliyette bulunmaktan kaçınması veya Avrupa Topluluklarının mali çıkarlarına zarar verecek veya verebilecek şekilde resmi görevini ihlal eden faaliyette bulunması olarak tanımlanabilir.

20 11 Temmuz 1994 tarih ve 1681/94 sayılı Komisyon Tüzüğü, 12.7.1994; syf.43

21 Sahtecilik, kasıtlı olarak veya ihmal sonucu; doğru olmayan veya eksik beyanların veya dokümanların, kullanım veya yanlış sunum yoluyla, Avrupa Toplulukları genel bütçesinden gelen veya AT tarafından yönetilen veya AT adına

kullanılan fonları yasaya aykırı olarak alıkoyma veya zimmete geçirme; belli bir yükümlülüğün ihlaline neden olacak şekilde bilgi saklamak; verilen fonların veriliş amaçları dışında kullanılması olarak tanımlanabilir.

22 Usulsüzlük, bir ekonomi işleticisinin (economic operator), açıklanamaz bir harcaması ile Topluluk genel bütçesini veya Toplulukça yönetilen bütçeleri zarara uğratma sonucunu doğuran veya doğurabilecek bir eylemi veya ihmaliyle bu Finansman Zaptının veya sözleşmelerinin, Topluluk veya Ulusal hukukun herhangi bir hükmünün ihlali olarak tanımlanabilir. Bu bağlamda "Topluluk Hukuku", Finansman Zaptı'nın taraflarına uygulanacak Topluluk kurallarının bütünü olarak tanımlanacaktır. (örn.: Avrupa Anlaşmaları, Çerçeve Anlaşmalar, Ulusal Fonun Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı vs)

23 Yukarıdaki tanıma bkz

24 Yukarıdaki tanıma bkz

Bu andlaşmanın İngilizce dilindeki metni 17/11/2006 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.